

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 26

Penktadienis, Liepos (July) 10, 1959, Toronto, Ontario

M E T A I XXVIII

CBC "sukilėliai" viršinininkai, Bernard Trotter, Hugh Gillis ir Frank Peers. Jie buvo pirmieji rezignuoti dėl su-

spendavimo programos "Preview Commentary". Visi rezignavusieji grįžo į darbą. Taipgi grįžo ir Joyce Davidson. Atžagareivių bandymas užslopinti laisvą mintį buvo atmestas.

Virš 27,000 Britų Kolumbijos Miškų Darbininkų Pasiruošę Eiti į Streiką

VANCOUVER. — Britų Kolumbijos miškų darbininkai, virš 27,000, negali susitarti su savo samdytojais. Atrodo, kad jiems, darbininkams, lieka viena išeitis — eiti į streiką. Ir jie tam pasiruošę. Kai šiuos žodžius skaitysite, veikiausiai jie bus jau streiko lauke.

Derybos, kuriose dalyvavo darbo ministras, nedavė rezultatų. Jei kompanijos nepakeis nusistatymo, darbininkams beliks streiko kelias.

F. R. Kozlovas Važinėja po JAV

SAN FRANCISCO, Calif. — Čia viešėjo Tarybų Sąjungos premjero N. Chruščiovo pavaduotojas Frol R. Kozlovas. Jam buvo parodytos įdomesnės vietos. Lankėsi vyno įmonėse.

Jis lankėsi jau eilę miestų ir dar lankysis kituose. Amerikon atvyko ryšium su atidarymu TSRS parodos New Yorke. Buvo susitikęs su JAV vyriausybės lyderiais.

JAV viceprezidentas Nikonas ruošiasi vykti į Maskvą atidarymui JAV parodos.

Britų Kolumbijos medžio industrijos darbininkai, priklausančią International Woodworkers of America unijai, vedė derybas už pakėlimą atlyginimo 20 procentų virš pamatinio \$1.72 į valandą atlyginimo. Kompanijos iki šiol sutiko pridėti 12 centų į valandą bėgyje dviejų metų.

Apie dvi savaites atgal darbininkai didele didžiama balsų atmetė konciliacijų tarybos rekomendacijas (tas pačias sąlygas, kokias siūlo ir kompanijos) ir tuom pat sykiu suteikė unijos vadovybei teisę šaukti į streiką, jeigu kompanijos neduos daugiau.

Darbo ministras išsireiškė, kad unija rodanti palinkimą daryti nuolaidas, bet kompanijų atstovai nelinkę daryti jokių nuolaidų, dėl ko ir pasitarimas turėjo nutrūkti be jokių rezultatų.

Išviso yra 138 samdytojai. Tai medžių kirtimo, lentpiūvių ir kitos medžio apdirbimo kompanijos.

Britų Kolumbijos medžio industrijos darbininkai gerai organizuoti ir turi nemažai patyrimų iš praeities. Jie yra buvę streiko lauke ir žino, ką tas reiškia. Bet kada kompanijos nenori paten-

kinti pateisinamų reikalavimų, veikiausiai ir vėl bus priversti stoti į pikieto linijas.

Kitų industrijų darbininkai, kaip rodo atsiliepimai, simpatizuoja medžio industrijos darbininkams jų pastangose pagerinti uždarbius.

Sukarno Perima Galią Indonezijoje

JAKARTA. — Indonezijos prezidentas Sukarno išleido parėdymą, pagal kurį vykdomoji valstybės galia pereina į jo rankas.

Jis panaikino provizinę konstituciją, o jos vieton sugrąžino 1945 metų konstituciją. Dabar jis yra ir vyriausias ginkluotųjų jėgų komandierius. Manoma, kad jis sudarys vyriausybę, kuri susidės iš jo šalininkų.

Pastaruosiu laiku Indonezijoje nebuvo gero susitarimo. Dėl to šalis stovėjo vietoje. Sukarno nori vesti šalį taip vadinamos vadovaujamos demokratijos keliu.

Manoma, kad jis ėmėsi tokių žygių todėl, kad buvo pavojus dešiniųjų elementų sukilimo, koks yra buvęs.

Londono Laikraščiams Grumoja Rašalo Badas

LONDON. — Kadangi streikuoja spaustuvių darbininkai provincijose, tai rašalo gamybos darbininkai stoji gaminę rašalą. Dėl to, ša-
le 1,100 laikraščių provincijose, gali sustoti eję visi nacionaliai laikraščiai, išeina Londone. Jiems rašalo užteksią vos kelioms dienoms.

Spaustuvinių streikas jau palietė 200,000 darbininkų.

Baigėsi Metai su \$13 Bilijonų Deficito

WASHINGTON. — Valstybės išdas praėjusius fiskalius metus užbaigė. Išdo knygos uždarytos rodant, kad praėjusiais fiskaliniais metais valstybė turėjo \$13 bilijonų deficito.

Taj didžiausias deficitas, kokio niekad nėra buvę Amerikos istorijoje. Kad padengti jį, valstybė leista įlysti į skolą iki \$295 bilijonų. Skolos grąžinimui manoma mokėti didesni dividendai už bonus, kad daugiau jų pardavus.

BEN-GURION NORI GINKLUOT VOKIECIUS

JERUZALIMAS. — Izraelio premjeras Ben-Gurion rezignavo už tai, kad kitos partijos, kurios įeina į koalicinę vyriausybę, nesutiko su jo pasiūlymu parduoti Vakarų Vokietijai ginklus.

Nežinia, ar bus kita vyriausybė sudaryta, ar eina ma prie naujų rinkimų. Tuo tarpu pareigas eis dabartinė vyriausybė.

REIKALAUJA, KAD LYDERIS REZIGNUOTŲ

EDMONTON. — Konservatų asociacijos viceprezidentas reikalauja, kad asociacijos lyderis Kirby rezignuotų. Jis taipgi sako, kad konservatų partijos konstitucija nedemokratiška.

Konservatai per praėjusius provincialius rinkimus visai prakišo. Vos vieną atstovą išrinko.

Darbininkai reikalauja pakelti atlyginimą 10 procentų ir sutrumpinti darbo savaitę iki 40 valandų. Samdytojais nelinkę patenkinti šiuos reikalavimus.

Jeigu ir Londone išeina laikraščiai užsidarys, tai Britanija bus be laikraščių, kol streikas bus užbaigtas.

Rašalo gamintojai, pagal susitarimą su spaustuvių darbininkais, negamina rašalo, jei spaustuvių darbininkai yra streiko lauke. Tokiu būdu, jeigu provincijose esančios spaustuvės atsisakys patenkinti darbininkų reikalavimus, rašalo nebus ir londoniškiems laikraščiams, nežiūrint to, kad jų darbininkai nestreikuoja.

Londone laikraščiai taipgi turi sutartį, pagal kurią visi turi sustoti, jeigu vienas kuris būna priverstas sustoti. Jau buvo tokių laikraščių, kurių rašalas išsibaigė. Bet buvo leista pasiskolinti iš tų, kurie dar turi. Tokiu būdu jie galėjo išeiti kelias dienas ilgiau.

Vyriausybė buvo suaukusį spaustuvių savininkų ir darbininkų unijos atstovus pasitarimui praėjusį šeštadienį, bet pasitarimas baigėsi be jokių rezultatų. Savininkai, kaip atrodo, visai nelinkę tenkinti darbininkų reikalavimus.

Abiejų Pagerbė Kare Žuvusius

WATERLOO, Ont. — Čia įvyko vasarinis festivalas, kuriame dalyvavo kanadiečiai ir vokiečiai imigrantai. Abiejų šalių, Vokietijos ir Kanados, veteranai žygiavo šale vieni kitų ir padėjo vainiką ant paminklo praėjusio karo metu žuvusiems.

Tarp kitų kalbėtojų buvo ir imigracijos ministras Mrs. Fairclough, kuri savo kalboje prisiminė, kad nuo 1947 metų imigravo Kanadon 220,000 vokiečių.

Vokiečių veteranų buvo iš Toronto, New Yorke ir kitų vietų. Daugelis jų buvo pasipuošę tautiniais drabužiais.

Pasidairius po Kanadą

Radio ir televizijos krizis jau kaip ir likviduotas. Vadovybė sutiko sugrąžinti panaikintą programą ir visi rezignavusieji grįžo prie darbo. Jau sugrįžo ir Joyce Davidson, kuri buvo priversta paimti ilgesnes atostogas už pareiškimą, kad ji nepaiso karalienės atsilankymo.

Reikia pasakyti, kad CBC tarnautojai pasirodė esą tvirti žmonės. Kada jie pamatė, kad einama prie suvaržymo diskusijų ant radio ir televizijos, jie pradėjo masiniai rezignuoti ir tuomi pastojo kelią užsimojimams užčiaupiti burnas tiems, kurie išreiškia kritiškai apie vyriausybės darbus.

Jaunieji Komercijos Rūmai turėjo konferenciją Hamiltone ir priėmė, tarp kitų, rezoliuciją, kurioje raginama vyriausybę pripažinti Kiniją. Tas esą reikalinga dėl vystymo normalios prekybos.

Konferencija taipgi pasisakė už legalizavimą loterijos, kontroliuojamos vyriausybės. Nurodoma, kad šimtai tūkstančių dolerių plaukia į užsienius, kurie pasilikę Kanadoje, jeigu Kanada turėtų savo loterijas.

Toliau sakoma, kad tokios loterijos sukeltų fondus, kuriems dabar naudojami žmonių takasai.

Tikėsit ar ne, vienas CCF atstovas buvo pasiūlęs visas komunistines ir joms simpatiškas organizacijas paskelbti "subversyvėmis". Liberalai buvo kiek švelnesni, jie pritarė tikrai sudarymui sąrašo.

Idomu, kad tiems pasiūly-

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akintu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Akli ir Akinių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
- Toronto, Ont.

mams konservatas teisingumo ministras griežtai pasipriešino. Jis pareiškė, kad organizaciją, kaip ir atskirą asmenį, gali apkaltinti tik tai teismas išnagrinėjęs patiekiamus kaltinimus.

Newfoundlande džiūrė išteisino miško darbininką, kuris buvo kaltinamas užmušime policininko.

Valstybė turėjo 12 liudininkų; o apsigynimas tik taidu.

Kaltinamasis sakė, kad jis per riaušes buvo pasiėmęs pagaliukštį apsigynimui nuo policininkų, bet jis neužmušęs policininko. Dar prieš tai jis girdėjęs savo pusbrolių šaukiant: "Neužmušk manęs, neužmušk, aš pasiduodu".

Liudininkai nei vienas negalėjo įrodyti, kad kaltinamasis buvo tuo asmeniu, nuo kurio smūgio mirė policininkas.

Viename Kvebeko provincijos miestelyje, Ville d'Anjou, sustreikavo 2,000 statybos darbininkų. Pirmą dieną streiko įvyko susikirtimas tarp policijos ir darbininkų.

Streikieriai sako, kad policija šaudžiusi į streikierius iš

kulkosvaizdžio. Ji elgusis su streikieriais baisiai žiauriai.

Streikas buvo iššauktas, kuomet samdytojai atsisakė tartis su darbininkų unijos atstovais dėl suregulavimo algų ir kitų reikalų.

Britų agentūra, kuri gyvena Kanadon ir rūpinasi jais Kanadoje, dabar sudarė naują planą pargabinti tu, kurie nori grįžti, bet neturi kuo.

Agentūra sutinka pargabinti britus namo, jei draugas sumokės 10 svarų iškalno ir užtikrins, kad pargabentasis atsilygins agentūrai už kelionę.

Farmers iš Oxfordshire, majoras Anthony Bramley, pasakojo, kad jis įtaisė savo tvartuose guminius matrasus dėl karvių. Jis užlaiko arti 100 karvių.

Įvedus kombainus, jis pritrūkęs šiaudų dėl karvių. Sugalvojęs, kad jeigu žmogus gali gulėti ant matraso, tai kodėl gi negalėtų gulėti karvė. Ir jis paruošė joms guminius matrasus, kuriuos atraukė tvirtu plastiniu maišu.

Esą lengva valyti tokias "lovas". Vienas bernas išvalęs visą tvartą per trumpą laiką su vandens švirškystine.

Kanadietis.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

B. Kvietinskas, Montreal, prisuntė atnaujintų prenumeratų ir ten draugų ir draugių sudėtus dar \$72.00 aukų. Aukojo: Liaudies Balso skaitytojas \$20.00; J. Pelakauskas ir Vasarotojas po \$10.00; J. Sinkevičius, X. Rosemont ir L. B. Rėmėjas po \$5.00; Longueuil Gyventojas ir A. Lukša po \$3.00; K. Zienius, Draugas ir S. Jazminskas po \$2.00 ir per P. Kisieliene M. Tamašauskienė \$5.00.

Yvonne Niaurienė iš Islington, Mass., mums rašo: "Norwoode, Mass., susirinkęs būrelis N. Grybienės draugių aplankyti ją grįžusią iš ligoninės, apart gražių linkėjimų jai greitai sustiprėti, nepamiršo ir Liaudies Balso, nors ir su nedidele auka, kaip tai: pelnas nuo parės \$1.50, kurį papildė aukomis: Y. R. Niaurai aukojo \$1.50; C. Barisger, N. Grybienė, M. Uzdavinis, S. Rainard, J. Daugirda, E. Vilkaitė ir L. Tranavičia po \$1.00; S. Budrevičienė ir M. Kras po 50 c. Viso \$11.00". Tai graži ir labai reikalinga parama dėl Liaudies Balso. Širdingas ačiū rėmėjams ir rėmėjoms už paramą, o N. Grybienei nuoširdžiausiai linkime kuo pasekmingiausiai sustiprėti.

T. Rimdžius, Toronto, išplatino spaudos už \$14.00.

J. Barčas, Toronto, pridavė LB vasarinei paramai \$3.00 aukų.

Torontiečiai negalėję dalyvauti LB piknike, vėliau pridavė LB vasarinei paramai bei linotipo taisymo sąskaitoms apmokėti aukų:

S. Sasnauskai \$7.00; J. Šinkūnai, J. Morkūnai ir J. Rožukas po \$5.00; S. Kaptainis \$3.00 ir V. Strazevičius, atnaujindamas Lietuvon prenumeratą, paaukojo \$2.00.

Geo. Naujokas, Pefferlown, Ont., pridavė LB vasarinei paramai bei linotipo taisymui \$5.00 aukų.

P. Gutausko, Toronto, gražus pasidarbavimas suteikė LB paramai \$28.00.

"Vilnius" administracija, Chicago, prisuntė atnaujintų prenumeratų.

M. Deedas, Red Lake, Ont., prisuntė ten draugų sudėtus dėl linotipo taisymo sąskaitų apmokėjimo \$12.00 aukų. Aukojo: M. Deedas \$6.00; L. Balchunas \$5.00 ir Ch. Shuktis \$1.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas, paaukojo:

S. Simanaukis, Chicago, \$1.00; P. Mikolajunas, Binghamton, N. Y., 50 c.; John Rutkus, Rochester, N. Y., \$1.50; J. Budris, Bienfait, Sask., \$2.00 ir O. Palubinskienė, Montreal, \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

ZEMĖS SAUJA. Vladas Mozūriūnas. Poezija. Knyga 92 puslapių. Knygyne Nr. 344.

PRO AMŽIŲ BEGI. Vyt. Sirijos Gira. Poezija. Knyga 80 puslapių. Knygyne Nr. 345.

GYVENIMO SŪKURIAI. Jonas Vilkelis-Bijūnas. Rinktiniai eilėraščiai. Knyga 126 puslapių. Knygyne Nr. 346.

NAMELIAI MANO BRANGŪS. Teofilis Tilvytis. Eilėraščiai. Knyga 112 puslapių. Knygyne Nr. 347.

DICIUS. Teofilis Tilvytis. Poemos. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 348.

SONETAI APIE LAIME. T. Tilvytis. Poezija. Knyga 36 puslapių. Knygyne Nr. 349.

SU ŽILVIČIO DŪDELE. Kostas Kubilinskas. Eilėraščiai taikyti jaunamėčiams. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 350.

DRAUGYSTĖS DAINA. Eug. Matuzevičius. Eilėraščiai. Knyga 124 puslapių. Knygyne Nr. 351.

PETYS Į PETĮ. Br. Mackevičius. Eilėraščiai. Knyga 104 puslapių. Knygyne Nr. 352.

VARPOS IŠ LAUKŲ. Vl. Mazūriūnas. Eilėraščiai. Knyga 96 puslapių. Knygyne Nr. 353.

ZYDI EGLIŲ VIRŠŪNĖS. Vytautas Rudokas. Eilėraščiai. Knyga 64 puslapių. Knygyne Nr. 354.

PERNYKŠTIS SNIEGAS. A. Jonynas ir K. Kubilinskas. Satyra ir Humoras. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 355.

SVETIMOJ PADANGĖJ. Įvairių autorių. Amerikos Lietuvių Poezijos Antologija. Knyga 240 puslapių. Knygyne Nr. 356.

KOVOTI, DEGTI, NENURIMTI. Ant. Venclova. Poezija. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 357.

ATGIMIMAS. J. Paleckis. Poezija. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 358.

IŠ ANTIKINĖS POEZIJOS. Įvairių autorių. Vertė A. Chruginas. Knyga 92 puslapių. Knygyne Nr. 359.

LAKŠTINGALA NEGALI NECIULBETI. Salomėja Nėris. Poezija. Knyga 112 puslapių. Knygyne Nr. 360.

PAVASARĖJANČIAIS RIMAIŠ. Ant. Jonynas ir Juoz. Mecevičius. Lyrinės apybraižos ir reportažai. Knyga 92 puslapių. Knygyne Nr. 361.

PAVASARIO BALSAS. Maironis. Poezija. Knyga 180 puslapių. Knygyne Nr. 362.

LEISKIT Į TĖVYNĘ. Linas Valbasys. Eilėraščiai. Knyga 76 puslapių. Knygyne Nr. 363.

ANTANAS STRAZDAS, RASTAI. Eilėraščiai. Knyga 148 puslapių. Knygyne Nr. 364.

II GU, ILGU MAN ANT SVIETO. Antanas Vienažindys. Autoriaus biografija ir eilėraščiai. Knyga 134 puslapių. Knygyne Nr. 365.

ŽMONĖS BALTAIS CHALATAIS. V. Sirijos Gira. Apsakymai. Knyga 108 puslapių. Knygyne Nr. 366.

EILĖRAŠČIAI. L. Gira. Knyga 80 puslapių. Knygyne Nr. 367.

DAINA APIE MARYTĘ MELNIKAITĘ. V. Valsiūnienė. Knygutė 28 puslapių. Knygyne Nr. 368.

EILĖRAŠČIAI. T. Tilvytis. Knyga 92 puslapių. Knygyne Nr. 369.

HEINRICHAS HEINĖ. Lyrika ir satyra. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 370.

VAINIKAS TARYBŲ LIETUVAI. Vyt. Montvila. Eilėraščiai. Knygutė 64 puslapių. Knygyne Nr. 371.

Dėk
vykdo
nė pol
likoje
revoli
padar
sriytyje
tinis
metų
tas vi
nimo
profes
mas, a
tai, 19
tybinė
niškai
tuvos
kiekvi
tančiai
nė mo
mokin
su 193
kartus
je buv
kaip 4
ir ma
sunkus
repub
duotas
žmog
timą i
Sud
igyti b
la, ner
septyn
darbin
mokyk
tūksta
ginų,
na mo
nėse ir
niaus i
dinėse
mokosi
darbin
nautoj
laivyno
1939
10 tūk
ventoji
lose tu
tis tik
tokiam
čiui ter

Sakiu
ūkio ar
120 hek
tarė šia
labiau
hektaru
septynn
kis iš
gauti a

TARYBŲ LIETUVOJ

Švietimo Laimėjimai

Dėka to, kad nuosekliai vykdoma lenininė nacionalinė politika, Lietuvos respublikoje įvyko tikra kultūrinė revoliucija. Kas, pavyzdžiui, padaryta liaudies švietimo srityje? Įgyvendintas visuotinis privalomas septynerių metų mokslas, žymiai išplėstas vidurinis bendrojo lavinimo ir specialusis mokslas, profesinis - techninis mokymas, aukštasis mokslas. Antai, 1939 metais viena valstybinė gimnazija teko vidutiniškai 75 tūkstančiams Lietuvos gyventojų, o dabar kiekvieniems šešioms tūkstančiams žmonių yra vidurinė mokykla. V - XI klasių mokinių skaičius palyginti su 1939 metais padidėjo 7 kartus. 1940 metais Lietuvoje buvo įregistruota daugiau kaip 400 tūkstančių beraščių ir mažaraščių, o dabar šis sunkus praeities palikimas respublikoje iš esmės likviduotas. Dabar kiekvienam žmogui atviras kelias į švietimą ir kultūrą.

Sudarytos puikios sąlygos įgyti bendrąjį vidurinį mokslą, nenutraukiant darbo. 197 septynmetėse ir vidurinėse darbininkų ir kaimo jaunimo mokyklose mokosi beveik 23 tūkstančiai jaunuolių ir merginų, kurie sėkmingai derina mokymą su darbu įmonėse ir įstaigose. Be to, Vilniaus ir Klaipėdos neakivaizdinėse vidurinėse mokyklose mokosi daugiau kaip 1,500 darbininkų, valstiečių, tarnautojų, Lietuvos žvejybinio laivyno jūreivių.

1939 metais iš kiekvienų 10 tūkstančių Lietuvos gyventojų aukštosiose mokyklose turėjo galimybę mokytis tik 13 žmonių, o dabar tokiam pat gyventojų skaičiui tenka 91 studentas. Per

pokario metus aukštasis mokyklas baigė 14 kartų daugiau specialistų, negu kad jų buvo parengta Lietuvoje per visus 20 buržuazijos viešpatavimo metų.

Medicinos Pagalba Užsienio Jūrininkams

Klaipėdos prekybinio jūrų uosto ryšininkai priėmė iš danų žvejybinės škunos "Tornvang" radiogramą: "Laive sunkiai sužeistas jūreivis. Kojos lūžimas. Prašome suteikti medicinos pagalbą". Neilgai trukus buvo duotas atsakymas, kad tarybiniai gydytojai pasirėngę suteikti pagalbą.

Kai škuna įplaukė į uostą, ties priplauka jau stovėjo greitosios pagalbos mašina, kuri nuvežė nukentėjusį danų žvejį Kjeldą Ingvarą Jenseną į Klaipėdos ligoninę. Ten jam buvo padaryta operacija ir kraujo perpylimas. Žvejo svaikatos būkle pagerėjo.

Prieš kiek laiko prancūzų prekybiniame laive "SNA-8", kuris stovėjo Klaipėdos uoste, susirgo 14 žmonių. Ligoniniai buvo nuvežti į uosto ligoninę, ir ten jie greit pasveiko. Išvykdam iš Klaipėdos, prancūzai parašė laišką, kuriame jie visos įgulos vardu širdingai dėkojo tarybiniam gydytojams už suteiktą pagalbą.

Nauja Plaukiojančioji Bazė

Baltijos laivų statykloje pastatytas 1,500 tonų talpos motorlaivis "Ingul", skirtas pristatyti Šiaurės Atlanto ekspedicijoms įgulų pamainas ir krovinius.

Šakių rajono vardo žemės ūkio artelės sodas išaugo iki 120 hektarų. Kolūkiečiai nutarė šiame septynmetyje dar labiau jį išplėsti — iki 240 hektarų. Numatoma, kad septynmečio pabaigoje kolūkis iš sodininkystės galės gauti apie penkis milijonus

rublių pajamų. Visuomeniniame sode auga vietinių mišriurinių išvestų veislių obelys, kriaušės, slyvos, duodančios puikius derlius.

Nuotraukoje: agronomas A. Eimutis (kairėje) ir seniausias kolūkio sodininkas B. Jodulaitis jauname sode.

Pracitų metų rudenį Šiaulių rajono Pranės Jankutės vardo žemės ūkio artelės kolūketis Jonas Vileikis padarė narvelius keliasdešimčiai triušių. Dabar čia susikūrė ištiesa ferma: Jau šių metų pabaigoje fermoje bus daugiau kaip 1,000 triušių. Apie du šimtus jų kolūkis paliks veislei. Likusieji bus realizuoti ir kolūkis gaus apie 25 tūkstančius rublių pajamų.

Smarkiai išplėtus pašarnių kopūstų ir šakniavaisių plotus, septynmečio pabaigoje kolūkis laikys apie 30-40 tūkstančių triušių. Iš triušių fermos kasmet bus gaunama apie 800 tūkstančių rublių.

Nuotraukoje: triušių fermos vedėjas Jonas Vileikis su savo augintiniais.

Po galutinės apžiūros naujai pastatytame doke motorlaivis "Ingul" — dar viena plaukiojančioji bazė — įsijungs į Tarybų Lietuvos žvejybinį laivyną.

Žuvies Pramonė Septynmetyje

Tarybų valdžios metais Lietuvos žuvies pramonė buvo žymiai išvystyta. Spartų jos augimą apibūdina tokie duomenys: 1958 metais buvo sugauta 930 tūkstančių centnerių žuvies, o tai 35 kartus viršija maksimalų sugavimą, pasiektą ikitarybinėje Lietuvoje. Būdingas respublikos žuvies parmonės vystymosi bruožas yra tas, kad dabar žvejojama atvirose jūrose ir vandenynuose. Lietuvos žvejybinio laivyno traleriai skrodžia ne tik Baltijos jūrą, bet ir Šiaurės Atlantą bei Šiaurės jūrą.

Šiame septynmetyje Lietuvos žuvies pramonė padidins sugavimą 1,7 karto. Vadinasi, 1965 metais respublikoje bus sugaunama 1,600 tūkstančių centnerių žuvies, o be vidaus telkinių — 1,545 tūkstančiai centnerių, tai yra 10,6 karto daugiau, negu 1950 metais. Bus žymiai išplėsta žvejyba Šiaurės Atlante ir Šiaurės jūroje, bus

Vilnius Bus Dar Gražesnis Miestas

Septynmečio metais Vilnius pasidarys dar gražesnis ir geriau sutvarkytas miestas, turintis didžiai išvystytą pramonę. Iš valstybinių kapitalinių įdėjimų ir individualinių namų statytojų lėšomis mieste numatoma pastatyti daugiau kaip pusę milijono kvadratinų metrų gyvenamojo ploto, t. y. apie 20 tūkstančių gerai įrengtų butų.

Bus pastatyti dar du tiltai per Nerį, bus rekonstruota krantinė, pradės veikti naujos troleibuso linijos — nuo Dzeržinskio gatvės iki aerporto ir mėsos kombinato. Dideli darbai bus atlikti asfaltuojant gatves ir apželdinant miestą. Numatoma pastatyti klinikinės ligoninės 400 vietų antrąją eilę, vaikų infekcinę ligoninę, 14 vaikų darželių ir 16 vaikų lopšelių, 8 vidurines mokyklas, mokyklas - internatus, pastatus pedagoginiam institutui ir eilei Lietuvos TSR Mokslų akademijos institutų.

Vilniuje numatyta pastatyti didelius Kultūros rūmus, 1,000 vietų panoraminį kinoteatrą, operos ir baletų teatrą, kinostudiją ir telecentro studiją, taip pat keletą kinoteatrų.

Gražėja Kolūkinė Gyvenvietė

Ukmergės rajono Stalino vardo žemės ūkio artelės kolūkiečiai neseniai pažymėjo dešimtąsias savo kolūkio įkūrimo metines. Kaip per tuos metus pasikeitė valstiečių gyvenimas!

Įkurta nauja kolūkinė gyvenvietė. Ten abipus kelio, einančio į rajono centrą, pastatyta dešimtys gerų namų. Statyba ir toliau vykdoma. Dabar statosi naujus namus daugiau kaip dvidešimt kolūkiečių. Gyvenvietėje įsteigta gera biblioteka, klubas - skaitykla, kinas. Kiekvieno kolūkiečio namuose yra radijas. Dabar, kai artelės pajamos sudaro daugiau kaip milijoną rublių, užplanuota pastatyti naujus Kultūros namus.

Naujakuriai užsibrėžė tikslą įveikti prie kiekvieno naujo namo sodą. Prie Stasio Skuodžio, Stasio Majausko ir kitų kolūkiečių namų jau pasodinta dešimtys vaismedžių, įtaisytos kliombos.

Gyvenvietės centre netrukus bus skveras.

taip pat pradėta žvejoti naujuose rajonuose - ties Pietų Afrika, ir tai įgalins įvairinti žuvies prekių asortimentą.

Viename Pieno Produktų Kombinate

Pastaraisiais metais pieno produktų vartojimas Lietuvos sostinės gyventojų tarpe žymiai padidėjo. Jeigu praeitų metų kovo mėnesį Vilniaus pieno produktų kombinatas kasdien duodavo 57 tonas pieno produktų, tai šiais metais — apie 79 tonas.

Kombinatas plečia savo veiklą. Dabar čia montuojamas naujas šaldytuvas, montuojami taip pat du tankeriai, kurių kiekvieno talpa yra 10 tūkstančių litrų, ir varškės išfasavimo automatas. Naujoji technika gauta iš Simferopolio, VDR ir Vengrijos.

Kombinato kolektyvas užsibrėžė uždavinį duoti Vilniaus gyventojams daugiau pieno produktų.

Auga Gyvenamieji Namai Lietuvos Miestų Gatvėse

Šiame septynmetyje gyvenamųjų namų ir komunalinių įmonių ūkiui vystyti Lietuvoje skiriama penktadalio visų valstybinių kapitalinių įdėjimų, numatytų respublikos septynerių metų plane. Palyginti su pirmesniaisiais septyneriais metais gyvenamiesiems namams statyti Lietuvos respublikoje skiriama 2,7 karto daugiau lėšų. Per septynerius metus Lietuvos miestuose ir darbininkų gyvenvietėse bus pastatyti 2,3 milijono kvadratinų metro bendro ploto gyvenamieji namai. Be to, numatoma, kad patys gyventojai, gaudami valstybės kreditą, pastatys 1,4 milijono kvadratinų metrų gyvenamojo ploto. Žymūs kapitaliniai įdėjimai skiriami mokykloms, kultūros ir sveikatos apsaugos įstaigoms statyti. Bus pastatyta ir atiduota naudoti 90 vidurinių mokyklų, daugiau kaip 100 vaikų darželių, 50 kinoteatrų, 20 rajoninių kultūros namų, 39 ligoninės, 50 vaikų lopšelių, 8 pastatai invalidų ir senelių namams įsteigti ir kiti objektai.

Pieno Pramonės Darbuotojų Festivalyje

Vilkijoje, Belvederio plėninkystės technikume, įvyko III respublikinis pieno pramonės darbuotojų festivalis. Jame dalyvavo apie tūkstantis žmonių.

Festivalio metu vyko sporto varžybos (meno saviveiklininkų pasirodymai, žaidimai, atrakcionai).

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGLJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

NĖRA VIENYBĖS IR NEBŪS JŲ TARPE

"Veiksnių" spauda šiandien nusiminusi rašo apie stoka vienybės jų tarpe. Tėviškės žiburiai net išmetinėja. Girdi, pasaulyje ramybės nėra, gali kas nors tokio įvykti (supraskit, karas), o ar bus pasirengta tam? Kitaip sakant, nebus kam užimti vietas atsitikime galimybių atseitgi seną tvarką Lietuvoje. "Kai taip verda, kai pasaulio padėtis tebėra nestabilizavusis, pasikeitimų yra pagrindo laukti". Bet atrodo, kad daugumai jų pasekėjų tos kalbos jau nieko nebereiškia.

Statant tokį pagrindą vienybei puoselėti, aišku, negalima tikėtis tos vienybės. Viena, nežiūrint to, kad pasaulis dar nėra stabilizavęsis, vistiek jis žingsnis po žingsnio eina į gerąją pusę. Nesutikimų dar yra, bet vyriausiai dėl to, kad ne visi žiūri vienomis akimis į stabilizaciją. Nesutikimai yra ne dėl kokių dalybų, o dėlėjimų siekiant pokario likusius netikslumus pašalinti. Tiesa, vakarai norėtų matyti atstatytą kapitalizmą Vokietijoje, kur jis buvo pašalintas, bet tai nėra labai rimtas noras ir nei vienas sveiko proto politikierius rimtai apie tai negalvoja.

Nuo to laiko, kada Dullesas vedžiojo pasaulį nuo bedugnės prie bedugnės, praėjo šiek tiek laiko. Daugeliui protas prablaivējo. Visi sveiko proto žmonės mato, kad pasivinkimas labai mažas. Arba taika, sugyvenimas, arba susinaikinimas. Socialistinio sektoriaus tvirtėjimas muša iš galvos kvailias mintis ir tiems, kurie negali girtis didele išmintimi.

Taigi, dedant pagrindą dėl vienybės viltį, kad kada nors kils karas, sunku tikėtis sulaukti tos vienybės. O kito kio pagrindo, kaip atrodo, veiksniai neturi. Netekus seniai puoselėtos vilties grįžti ant "sosto", grupių rietenos didėja, o ne mažėja. Atsipalaidavus nuo bendro vežimo, aišku, kiekvienas eina kas sau. Kiekvienas tvarko savo reikalus pagal save, kaip jam atrodo geriau.

Tai toks gyvenimo dėsnis. Kanadiečiai juk neturi jokių "vadavimo" problemų. Gražus ir turtingas kraštas. Labai patogioje geografinėje padėtyje. Bet politinės grupės dygsta ir kova jų tarpe nuolatos aštrėja. Ir aštrės. Nors tai negražus palyginimas, bet tinkamesnio negali būti, kaip kad kiaušelis prie lovio. Dar niekas nematė, kad kiaušelis prie lovio galėtų apsieiti be žviegimo ir stumdymosi.

Tautos vienybės pagrindas yra tik Tarybų Lietuvoje, kas liečia lietuvius. Tenai kuriama tokia santvarka, kurioje kiaušeliškam žmogaus elgesiui nėra vietos. Žmonės auklėjami ne vienas kitą ešti, o gyventi broliškai, žmoniškai, dirbant visiems pagal išgalę dėl visų bendros gerovės.

BAISCS DARBELIAI

Lietuvos spaudoje vėlesniu laiku telpa daug dokumentalinių aprašymų apie žudynes laike vokiečių okupacijos, kurios metu buvo išžudyta Lietuvoje 700,000 žmonių. Gaila, kad neįmanoma tuos visus aprašymus perduoti Liaudies Balso skaitytojams. O apie tai turėtų žinoti kiekvienas doras žmogus. Baisu net skaityti apie tai, kas buvo vokiečių ir jų sėbrų daroma su paprastais, beginkliais žydais, lietuviais, karo belaisviais ir t. t.

Ryšium su tuo tenka štai ką pastebėti: Tos baisios žudynės civilinių žmonių ir karo belaisvių atėjo į pasaulį kartu su fašizmu, nacizmu. Fašizmas padarė žmones baisesniais už tigrus. Jis pavertė žmones įsiutusiais plėšrūnais.

Praėjusis karas sudavė skaudų smūgį fašizmui. Partys didieji fašizmo ir nacizmo lyderiai buvo pakarti kaip kariniai kriminalistai. Bet fašizmo pavojus dar nėra visai pašalintas. Kapitalizmo šalyse yra galimybių jam pasireikšti ir vėl. Vakarų Vokietijoje vėl organizuojamas jaunimo grupės, kurios linkusios siausti kaip siausdavo hitlerininkai. Tas pavojus tebėra ir Francijoje ir kitose šalyse.

Darbo žmonės turėtų nepamiršti fašizmo padarytų darbų ir būdėti, kad jis nebepakeltų galvos.

Kas Naujo Pasaulyje

Žinios iš Lotynų Amerikos rodo, kad beveik visose Lotynų Amerikos šalyse yra didelis įsitempimas. Vienur auga liaudies sambrudis prieš diktatorių, kitur reacionieriai puola savo oponentus.

Kebliausioj padėtyj atsidūrė Dominican respublikos diktatorius Trujillo. Jam darosi karšta iš vidaus, o prie to dar tą karštį didina spaudimas iš lauko.

Kubos atstovas Jungtinėse Tautose ragina Jungtines Tautas paremti Dominican respublikos sukilėlius prieš Trujillo režimą.

Kuba nutraukė diplomatinius ryšius su Dominican režimu.

Atskrido į Maskvą Etopijos imperatorius Haile Selassie. Jis praleis Tarybų Sąjungoje dvi savaites. Po to skris į Pragę.

Aerodrome Selassie buvo sutiktas premjero Chruščiovo, prezidento Vorosilovo ir eiles kitų aukštųjų pareigūnų ir diplomatų.

Haile Selassie gal dar atsimena, kad Tarybų Sąjunga buvo tvirtiausia Etopijos užtarėja, kada Musolinis su savo gaujomis puolė Etopiją. Tarybų Sąjunga tada siūlė visam pasauliui imtis atitinkamų priemonių suvaldymui Musolinio agresijos. Bet tuomet niekas neklaušė Tarybų Sąjungos balso. Etopija buvo nugalėta ir okupuota. Tik praėjusio karo metu, hitlerinę ašį sumušus, Etopija vėl atgavo laisvę.

Praėjusią savaitę Tarybų Sąjungos pirmas premjero

pavaduotojas Fról R. Kozlov atskrido iš Maskvos į New Yorką be sustojimo per 11 valandų. Jis atskrido tarybiniu orlaiviu TU-114.

Orlaivis padarė 4,660 mylių kelionę be sustojimo ir tik per 11 valandų. Tai nepaprastas reiškinys. Tai įrodymas, kaip smarkiai progresuoja aviacija.

Aerodrome nebuvo reikiama pastolio keleiviams išlaipinti. Reikėjo prijungti dar 5 pėdų ilgio kopėčias, kad keleiviai galėtų išlipti.

Dešinieji Keralos respublikoje vis griežčiau išstoja prieš komunistų vadovaujamą vyriausybę toj provincijoje. Jie organizuoja demonstracijas, pikietus prieš įstaičius ir net streikus.

Per susikirtimus buvo netik sužeistų, bet ir užmuštų. Policija suėmė 1,158 riaušių organizatorius.

Dešinieji deda visas pastangas, kad privertus vyriausybę rezignuoti pirma, negu bus įgyvendinta žemės reforma.

Neapolyje, Italijoje, policija kovėsi su 6,000 streikierių prielaukoje. Penkiasdešimt asmenų buvo sužeista.

Streikieriai apvertė 3 policijos automobilius. Virš 100 buvo suimta. Policija naudojo ašarines dujas ir lazdas.

Italijos jūrininkai po visą pasaulį išėjo į streiką palaidydami savo reikalavimus. Streikas apima virš 100 laivų. Tęsiasi jau ketvirta savaitė.

Pietų Karolinoj, JAV, teismas nuteisė 19 metų amžiaus

baltąjį mariną, kuris išprievertavo negrę moterį. Džiūrė nerekomendavo, kad būtų jo pasigallėta, kaip kad buvo kitais atsitikimais.

Pagal valstijos įstatymus, jis turėtų būti nubaustas mirties bausme.

Miami, Floridoj, nusižudė Pietų Arabijos karaliaus brolis karalaitis Tahmer Ben Abdul Aziz Saud, 21 metų amžiaus.

Jis apsipylė gazolinu ir uždegė.

Nusižudymo priežastis nežinoma.

Britanijoje vystosi debatai ryšium su nukliniais ginklais.

Miestuose, miesteliuose ir kaimuose vyksta mitingai, kuriuose diskutuojamas socialistų pasiūlymas, kad tikėtai Tarybų Sąjunga ir JAV turėtų nuklinius ginklus.

Darbo Partijos lyderis Gaitskell, kalbėdamas mainierių mitinge, sakė, kad dabar yra jau 12 valstybių, kurios žino ir gali pasigaminti atomines bombas. Jis sako, kad kuo daugiau šalių turės atominius ginklus, tuo sunkiau bus susitarti dėl nusi-ginklavimo.

Kadangi numatomi visuotini rinkimai šį rudenį, tai šis klausimas tampa sykiu ir rinkiminės agitacijos klausimu.

Pakistane pašalinta daug aukštųjų civilinių tarnautojų. Jie apkaltinti suktybėmis ir neatlikimu savo pareigų. Viso paleista 84 viršininkai.

Atleistųjų tarpe yra komercijos sekretorius, vidaus sekretorius ir kiti aukšti pareigūnai. Pakistane ministrai vadinami sekretoriais.

Kubos sostinės priemiestyje El Vedado padaryta krata pas vieną buvusį Batistos policininką ir rasta didelis kiekis amerikoniškų automatų, šautuvų ir amunicijos.

Kitoj vietoj rasta daug medžiagos gaminimui bombų.

Suimta eilė suokalbinkų, jų tarpe ir jų vadas Alberto Palacios.

WASHINGTON. — Pentagone (JAV karinių jėgų vyriausybės centre) buvo kilęs gaisras. 30,000 tarnautojų buvo priversti apleisti darbą.

Ugnis sunaikino daug svarbių dokumentų ir filmų, taipgi elektrinių instrumentų. Nuostoliai gali siekti \$30,000,000.

KRYŽIAI

Vytautas Rudokas

Ten, prie Reino, vėl grūmoja atkakliai,
Kad sodybos mūsų žalios bus nušluotos. —
Geležiniai kryžiai žvilga pakaklėj,
O mediniai — išbarstyti stepių plotuos. . .

Nesulaukę grįžtant vyrų ir sūnų,
Iš to skausmo našlės, motinos pražilo. —
Negirdės jau niekas jų trankių dainų, —
Svetimaj šaly kapų supylėm.

Šoka kryžių šokį ten balti beržai,
Daug divizijų atgal nerado kelio. —
Sako, kad erdvės jiems buvę per mažai,
Juodą duoną grobė jie nuo mūsų stalo. . .

Kur praėjo jie — ugnis ir pelenai,
Nulaužta šaka su obuoliais aldūnais. —
O kad budeliams vaidentų amžinai
Mūs vaikų krauju aplaistytos ramunės! . .

Žvalga geležiniai kryžiai. . . Ir balsai:
"Kryžiaus žygin! Dar revanšo kardas neatšipes!"
Bet mes laikom savo paraką sausai,
Kupini Tėvynės meilės ir rūstybės!

Pastabos

Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga daug kame nesutaria, bet kontaktai tarp jų yra gana platus.

Susitinka didieji lyderiai, susitinka mokslininkai, menininkai, politikieriai.

Tai geras ženklas.

Dažni susitikimai visokių žmonių padės pašalinti nesupratimus.

Jungtinių Valstijų lietuviai turės progą pamatyti ir pasiklausti menininkų iš Tarybų Lietuvos.

TSRS parodoje New York'e bus graži grupė menininkų.

Kas lankysis parodoje, veikiausiai galės susitikti ir asmeniškai.

Laisviečiai galvoja apie susitikimą su jais kokiame nors lietuvių parengime.

Šiame numeryje skaitysite draugo A. Karpavičiaus laišką kanadiečiams.

Jis, kaip matysite, neblogai įsikūrė.

Su juo man tekdavo dažnai susitikti lietuvių šalėj, nes dažnai ateidavo. Buvo susirūpinęs ateitimi, nes sveikata nebuvo geriausia, o prie to ir amžius augo.

Malonu girdėti, kad jis patenkintas tėvynėj.

Daugelis iš lietuvių jau atostogauja. Kitų atostogos ateina. Liaudies Balso darbininkų atostogos taipgi nebetoli.

Spaustuvė pranešė, kad užsidarys dviem savaitėm — paskutinę savaitę liepos mėnesį ir pirmą rugpjūčio.

Reiškia, tas dvi savaites neišeis ir Liaudies Balsas — bus mūsų atostogos.

Atrodo, kad dabar labai daug dirbtuvių praktikuoja uždarymą dviem savaitėm. Visi darbininkai turi atostogas vienu sykiu.

Prisimena tie laikai, kada darbininkai reikalavo atostogų. Samdytojai rėkdavo, kad subankrutuos, jeigu darbininkai turės apmokamas atostogas.

Bet jie nebankrutuoja. Pelnai išaugo milžiniškai.

Nebankrutuos ir tuomet, kai darbininkai dirbs tikrai 35 valandas į savaitę. Kai kur jau einama prie to.

O prie to visa dar darbininkai gauna mokėti už ketelį švenčių, pripuolančių šokių dieną.

Daug laimėta, ar ne?

J. Y.

Byng Whitteker, CBC pranešėjas ir komentatorius, tarp dviejų merginų, Joy Davies ir Dorothy Fraser,

kurios davinėja ant radio parodoms moterims, kaip rengtis einant pasižiūrėti karalienės.

Ką Kiti Rašo

Kodėl nuolat auga infliacija?

Visoje šalyje laikraščiai pradėjo vesti kampaniją "Stop Inflation". Jie pataria žmonėms, kad rašytų tuo reikalu laiškus senatoriams ir kongresmanams, reikalaujant veikti prieš augančią infliaciją.

Liaudis infliaciją jaučia kiekvieną dieną, nuolat augant pragyvenimo produktų kainoms. Ką buvo galima nupirkti už vieną dolerį 1939 metais, dabar jau negalima įsigyti ir už du. Reiškia, doleris jau yra daug pigesnis.

Kodėl doleriai pasidarė pigesni? Kodėl pragyvenimo reikmenys labai pabrango? Kas gi stumia mūsų šalį į infliaciją? Tokius klausimus stato žmonės.

Komercinė spauda (ir dažnai vyriausybė) už infliaciją kalčią verčia ant darbininkų. Girdi, jie reikalauja didesnių algų. Bet yra faktas, kad kainų kilimas visada eina pirmiau negu algų pakėlimas.

Infliaciją gimdo ne darbininkai, ne unijos, bet valstybės nesuvedimas galo su galu savo pajamų su išlaidomis. O nesuveda biudžeto galų todėl, kad nuolat didina išlaidas apsigynimui. Šiomet gynybai paskirta virš 41 bilijonas dolerių, arba po 60 centų iš kiekvieno valdžios įplaukų dolerio. Apsiginklavimas ir stumia šalį į infliaciją. Pagaminti ginklai ir amunicija pasensta, atgyvena ir jų pagaminimui idėti pinigai dingsta.

Valdžia, kad suvesti galų su galu, gamina daugiau popierinių pinigų ir leidžia juos apyvartoti, 1958 metais valdžia turėjo virš 12 bilijonų deficito, tai yra, daugiau išlaidų, negu įplaukų. Deficitą padengė pagaminant tiek popierinių pinigų. Daugiau pagamina pinigų padengimui deficito, pigesnis darosi do-

leris. 1939 metais Jungtinės Valstijos apyvartoje turėjo \$64,700,000,000, o 1956 metais jau buvo \$226,400,000,000 popierinių pinigų. Dabar jų yra dar daugiau.

Todėl infliaciją galima sustabdyti tik sumažinus apsiginklavimą, pinigų eikvojimą ginklų ir amunicijos gamybai. Bet to nenori karo šalininkai, ginklų ir amunicijos gamintojai, ir todėl komercinių laikraščių kampanija "Stop Inflation" nesumažinus apsiginklavimo išlaidų, nieko nereiškia. Tik susitarimas taikoje gyventi galėtų sulaukyti infliaciją.

— Laisvė

Gubernatorių misija

Dvyni JAV gubernatoriai vyksta į Maskvą. Jie lankysis Leningrade ir keliuose kituose miestuose. Kokia šių gubernatorių misija į Maskvą?

Sprendžiant iš to, kad jie pirmiau tarėsi su prezidentu Eisenhoweriu ir sekretorium Herteriu, tenka manyti, kad jų misija yra prie kita ko ir politinė. Jiems negi buvo reikalingas prezidento patarimas apie etiketą, ar kaip geriau elgtis su TSRS žmonėmis, nes jie tais reikalais nemažiau nusimano. Jei vyriausybės galvos davė jiems patarimus, tai politinius.

Verta pažymėti, kad 9 gubernatorių dauguma yra iš tų valstijų, kuriose daugiau figuruoja "naminiai interesai" ir smulkesnis biznis. Tie gubernatoriai yra Utah valstijos — George Clyde; Colorado — John Davis; Noradados — Stepsen McNichols; Idaho — Robert Smylie; West Virginia — Cecil Underwood. Kiti — Illinojaus Strattonas, New Jersey — Robert Meyer ir Floridos — Le Roy Collins.

Tai gi, 6 gubernatoriai yra

tų valstijų, kuriose mažiausia figuruoja stambiosios korporacijos, kurios ir dabar gerai pelnosi. Iš to darosi išvada, kad vienas misijos siekių bus biznis — plėtimas prekybos su TSRS.

Reikia imti dėmesin ir tai, kada iš JAV vyksta Tarybų Sąjungon būrys aukštų valdžios pareigūnų, TSRS turi teisę (pagal sutartį) atsiųsti čia tiek savų aukštų pareigūnų. Tai gi, ponai gubernatoriai vyksta ne pasivažinėti.

Jų misija tat reikia laikyti gan svarbia. Jie patys prisipažįsta vyksta kalbėtis su TSRS pareigūnais, kad ir ne pačiais vyriausiais. Nėra abejonės, kad ir premjeras Chruščiovas norės su jais pasikalbėti.

Labai reikšminga, kad tiek gubernatorių mato reikalą vykti pokalbiams su TSRS pareigūnais.

— Vilnis

Intrigų lizdas

Palaikymas Berlyno dabartinėj padėty yra užgyrimas intrigų lizdo sėjimui nesantaikos. Nors Vakarai tai laiko "langu" į jų politikos gerbūvį, bet tikrenybėje, tai yra centras propagandos prieš Tarybų Sąjungą ir liaudies respublikas.

Spauda nuolatos idealizuoja Berlyną, kad ten gyvenimas geresnis ir tai esąs pavyzdys, kad kapitalistinė tvarka našesnė. Toks tvirtinimas yra apgaulingas.

Mūsų šalis jau supylė 971 milijoną į Berlyną, kad jį palaikyti nuo bankrūto. Tik tie šimtai milijonų palaiko maisto ir kitas prekes Berlyno krautuvėse. Palaikymas miesto almužnom nereiškia gerbūvį. Šalys į trumpą laiką įsisteigę industrijas išmokslino gyventojus ir atstatė karo nuteriotus kraštus savo spėkom, be svetimų almužnų, yra geras pavyzdys, ką darbininkai gali atsiekti gavę valdžią į savo rankas. O tai atsiekė ne Berlynas, bet Tarybų Sąjunga, Kinija ir Liaudies respublikos.

Jos yra pavyzdys ekonominiai atsilikusioms šalims, kaip atsistoti ant tvirtų kojų, o ne Berlynas palaikomas almužnomis.

Palaikymas intrigų lizdo, negalį žavėti pasaulį, nežiūrįnt kiek apie tai girtusi militaristai.

— Petriškis

Net ir Pats Maikis Užpliekė 'Vaduotojams'

Liaudies Balso 24-ame numeryje nurodžiau, kaip Keleivio "Maikio Tėvas" pasišaipė iš "Lietuvos vaduotojų" — kad nei su surinktomis aukomis, nei su maldavimais nebūsią galima Lietu-

ŠYPSENOS

Perbrangūs vaistai

Gydytojas, išegzaminavęs ligonį, pataria, kaip užsilaikyti:

"Aš tau duosiu pirmos rūšies vaistų ir tu pasveiksi, jeigu juos naudosi".

"Ir kaip gi nenaudosi", atsakė ligonis su džiaugsmu, kad galės paveiksti.

"Štai jie: Negerk svaigiančių gėrimų, nerūkyk, eik anksti gulėti ir anksti kelk, niekad netingėk".

"Geriau man duok antros rūšies vaistų, šitie perbrangūs", tarė ligonis liūdnu balsu.

Bedievis vaikas

Kunigas aiškino vaikam apie tikėjimą ir užklausė, kas žino, ką reikia daryti, kad patekus į dangų.

"Reikia numirti", atsakė vienas iš mokinių.

"O ką reikia daryti pirm mirties?"

"Reikia apsirgti".

"Ką reikia šauktis apsirgus?"

"Gydytoją".

"Tu visai nieko neišmanai ir gausi dvejukę. Matyti esi kokio bedievio vaikas".

vos iš bolševikų išvaduotų kad norint Lietuvą iš bolševikų atimti reikią suorganizuoti lietuvišką armiją, ir kad jis, Maikio Tėvas, galėsiąs pabūti tos armijos generolu. Tai buvo gana riebūs pasišaipymas iš "vaduotojų". Bet to dar negana.

Dabar, jau Keleivio Maikio su Tėvu pasikalbėjimo parašyta, kad Lietuvos "vaduotojai" yra "čyp" politikieriai, melagiai ir veidmainiai, kad jie myli už dyką gerai priėsti ir prisilakti kad jie — tie Lietuvos "vaduotojai" — savo kalbomis tik saldžiuoja ir daug ko prižada, bet išsimiegoję viską užmirštą.

Na, ir kaip gi neužmirš, kad tie jų prižadai neįgyvendinami.

O Maikio Tėvas, lyg smerčio dekretą Lietuvai pažnodydamas, savo sūnui Maikiui pasakė, kad jau buvusieji Amerikos prezidentai, Rooseveltas ir Trumanas, savo pažadėjimą (Lietuvą išlaisvinti) neišpildė, tai jau, esą, visai nebeverta apie Lietuvos "išlaisvinimą" ir bekalbėti.

Dabar tik belieka klausimas, ar Lietuvos "vaduotojai" neapšauks Keleivio redaktorių poną Sandą esant bolševikų įnagiui.

Keleivio Strautvėnas

Rastenis Anie Savo Partiją ir Save

Buvęs tautininkų partijos generalinis sekretorius Vincas Rastenis 1940 metų lapkričio 13-28 dienomis parašė tarybinėms organams raštą (rusų kalba) apie save ir tautininkų partijos veiklą.

Spausdiname kai kurias ištraukas iš to rašto. Antrašės yra Tiesos redakcijos.

Teroras ir apgaulė

Tautininkų partija Lietuvoje, užgrobusi valdžią, siekė įvesti Lietuvoje pagal fašistinį pavyzdį pasiturinčios valstietijos ir Lietuvos nacionalinės inteligentinės smulkiosios bei vidutinės buržuazijos diktatūrą. Todėl revoliucinį, ypač komunistinį, judėjimą ji paskelbė lietuvių tautos interesų išdavimu. Vadinasi, komunistinis judėjimas turėjo būti uždraustas ir persekiojamas.

Kai tautininkai užgrėbė valdžią, jau kitos vyriausybės buvo paskelbusios, kad revoliucinis judėjimas yra nelegalus. Tačiau tautininkų vyriausybė persekiojimą žymiai sustiprino, iš pradžių daugiausia policinėmis priemonėmis. Todėl dar pirmaisiais Smetonos - Voldemaro diktatūros mėnesiais buvo sušaudyti keturi svarbiausieji Lietuvos Komunistų partijos veikėjai (Požela ir kt.), o kiti veikėjai buvo pasmerkti ilgai kalėti arba buvo terorizuojami...

Kiekvienas revoliucinės veiklos pasireiškimas, neišskiriant netgi smulkius streikus, buvo skelbiamas "išdėviku plečkaitininkų" darbu. Tuo būdu buvo lengviau nuiteikti gyventojus prieš revoliucinius mėginimus. Šitaip revoliuciniai pasireiškimai buvo suniekinami per spaudą. Šios taktikos nurodymus oficialinio laikraščio "Lietuvos aidas" redaktorius gaudavo iš Voldemaro.

Tuo metu (1928-1930 m. m.) eilę aštrių straipsnių, smerkiančių revoliucinius veikėjus išdavimu, rašė profesorius Izidorius Tamošaitis.

(Izidorius Tamošaitis taip pat vienas iš svarbiausių vyresniųjų tautininkų veikėjų, filosofijos profesorius, kunigas... Dešimtį metų 1928-1938 metų) redagavo mėnesinį tautininkų žurnalą "Vairas", kuriame jis ne vieną kartą kritikavo komunizmą savo filosofiniu požiūriu. Pastaruoju metu girtuokliaudamas smarkiai susikompromitavo. Mirono vyriausybė jį paskyrė politinės propagandos įstaigų vadovu, bet jis suorganizavo propagandą labai nevykusiai, galutinai susikompromitavo ir nuo 1938 metų pabaigos pasitraukė iš politinės arenos. 1930 metais drauge su tau-

tininkų partijos pirmininku (jau mirusiu Lapėnu), ir dar vienu asmeniu — neatsimenu su kuo būtent — jis padarė oficialų vizitą Italijos fašistų partijos vadovams. Buvo "Universalita di Roma" komiteto pirmininkas. Tai buvo susiartinimo su Italijos fašistais komitetas. Eilę metų buvo tautininkų centro valdybos narys.)

Spauda policijos rankose

Pradedant nuo 1931 metų, tuo laiku kai aš jau buvau tautininkų partijos generalinis sekretorius, "plečkaitininkų" veikla jau nebebuvo aktuali. Todėl ir spauda turėjo būti kitaip panaudota prieš revoliucinį judėjimą. Tautininkų vadovai nelaiškė reikalingu kelti šį klausimą nei spaudoje, nei susirinkimuose. Susidarydavo įspūdis, kad šis klausimas neegzistuoja. Per visą laiką, kol buvau generaliniu sekretoriumi (1931-1935 m. m.), klausimas dėl tiesioginės kovos su revoliuciniu judėjimu priemonių neįgyvendino partijos valdybos posėdžiuose, išskyrus tuos atvejus, kai partijos pirmininkas ir ministras pirmininkas Tubelis kartais, pasitaikius progai, informuodavo apie slapta komunistų judėjimą. Bet ir tokiais atvejais nebuvo imamasi specialių nutarimų, nes vyravo nuomonė, jog policinių priemonių užtenka.

Beveik vienu ir tuo pat metu, kai prasidėjo mano, partijos generalinio sekretoriaus, pareigos, į politinės policijos direktoriaus postą atėjo J. Statkus, kuris iš pagrindų reorganizavo politinę (taip pat ir kriminalinę) policiją, patobulino policijos veiklos metodus. Dėl to pasikeitė taip pat ir spaudos panaudojimo prieš komunistus pobūdis.

(Statkus padarė greitą karjerą per kelerius metus — nuo pasienio policijos vachmistro jis palaipsniui pasiekė politinės policijos direktoriaus postą. Būdamas direktoriumi, jis, nors kaip policininkas nebuvo tautininkų partijos narys, bet gyvai dalyvavo jos veikloje, energingai stiprindamas tautininkų režimą. Dažnai pasikalbėjimuose su Tubeliu, Smetona, o taip pat su manimi, kaip partijos generaliniu sekretoriumi, jis pasisa-

kydavo apie organizacijos veiklos trūkumus ir priemones jai pagerinti, ypatingai dėl administratyvinio aparato. 1935 metais po kelių nepasisekimų kovoje su klerikaliniu judėjimu, jis pasitraukė iš savo posto ir išvyko į Paryžių, kur buvo iki 1938 metų. Ten jis baigė teisių fakultetą. 1939 metų pradžioje buvo paskirtas į mano paliktą partijos laikraščio leidyklos postą (leidykla vadinosi "Pažanga"). Šiame poste jis ir išbuvo iki 1940 metų birželio 13 dienos. Nuo to laiko jis oficialiai įstojo į partiją ir pradėjo joje aktyviai veikti. Jis labai įžvalgus žmogus, kuris sugeba organizuoti politines kombinacijas. Daugiausia jo energingos veiklos jėga jaunesniųjų tautininkų ratelis (apie juos pasakojama toliau) paėmė į savo rankas partijos ir oficialinio laikraščio vadovavimą ir t. t. Laikau jį vieninteliu iš tautininkų tarpo, kuris sugeba vadovauti netgi ir nelegaliam judėjimui, nors laikau jį taip pat ir pakankamai protingu ta prasme, kad jis to nesiimtų, jeigu nebūtų realių pasisekimo vilčių. Aplamai, jeigu šiomis aplinkybėmis kiltų nelegalios konspiratyvinės kontr-revoliucinės tautininkų veiklos klausimas, tai visų čia dalyvauti rizikuojančių žvilgsniai būtų atkreipti tik į jį.)

Iš pasikalbėjimų su Statkumi, daugiausia iš slaptų biuletenių, kuriuos leido politinė policija (su direktoriaus parašu) apie dienos įvykius, kurie buvo atsiunčiami tik patiems ministrams ir kuriuos aš dažnai mačiau pas Tubelį, turėjau žinių apie komunistų veiklą ir apie policijos priemones prieš šią veiklą.

Savo priemonėse prieš komunistus policija laikėsi tokios taktikos: suiminėjo tik už aktyvią propagandą — vadovavimą įvykusiai demonstracijai, literatūros skleidimą, raudonosios vėliavos iškabinimą, kurstymą streikuoti ir t. t. Teismas baudė žiauriai — kalino iki aštuonerių metų ir daugiau. Be to, jeigu policija žinojo, kad numatomas koks nors komunistų veiksmas, pavyzdžiui, Gegužės Pirmosios demonstracija ir kt., tai kelias dienas prieš tai suimdavo numatomus šio veiksmo organizatorius, o paskirtam laikui suėjus, suimtuosius paleisdavo. Žinoma, vietoje taip pat buvo įmamosi priemonių.

Aš ir kiti partijos vadovai laikėme nereikalingu, kad partija tiesiog stotų prieš revoliucinę veiklą ir netgi prieš komunizmą teorine prasme. Jeigu kartais ir pasirodydavo tokie teoriniai pasisakymai, kaip kad aukš-

čiau paminėto profesoriaus Iz. Tamošaičio straipsniai, tai buvo nesistemiškai, privačia iniciatyva. Policijos iniciatyva spauda įdėdavo tik trumpus komunikatus, po kurio nors komunistų išstojimo. Komunikatuose buvo nurodoma, koks buvo išstojimas ir kas ryšium su tuo buvo suimtas. Suimtųjų sąrašuose skaitytojas paprastai matė ne daugiau kaip vieną kitą lietuvišką pavardę. Kartais buvo nurodomas taip pat ir suimtųjų amžius. Lietuvių darbininkų sluoksniuose nelegaliai netgi buvo pakiamas įtarimas, kad komunistų veikėjų dalis visai ne komunistai.

Ypatingu būdu spauda buvo panaudota belaukiant 1940 metų Gegužės Pirmosios.

Dviveidiškumas

Šis atsitikimas akivaizdžiai iliustruoja dviveidiškumą vadovaujančių tautininkų ir Lietuvos vyriausybės santykiuose vykdamą sutartį su Tarybų Sąjunga ir su savo liaudimi. Tautininkai ir vyriausybė stengėsi nuslėpti revoliucines nuotaikas. Tai rodo ir aukščiau paminėtos pastangos parodyti visuomenei komunistinę veiklą ne kaip nuoširdžią darbininkų klasės kovą už savo teises, o kaip kažkokių kitų tamsių elementų intrigas. Gegužės Pirmosios šventimas iškeltų aikštėn tikrovę, todėl buvo dedama visokių pastangų, visai stengtasi nuslopinti kiekvieną mėginimą viešai švęsti šią dieną, nors tai ir būtų vykdama visai taikiai. Buvo laikoma, kad pavojingas pats revoliucinių įsitikinimų akivaizdumas, kad tuo neužsikrėstų platesnieji, tuo tarpu dar savo padėtį pakenčiančių, darbininkų sluoksniai. Todėl buvo dėta pastangų apšmeižti komunistų veikėjų ketinimus, būtent, kad jie Gegužės Pirmosios proga provokuosią konfliktą tarp policijos ir tarybinių įgulių ir tam tikslui netgi bendradarbiausią su Lenkijos nacionalistais. Antra vertus, buvo nuolat nepasitikima visais Tarybų Sąjungos atstovais, nors oficialiai ir buvo tvirtinama, kad tarybinės įgulos sutiktos Lietuvoje, kaip visiškai draugiška jėga, ir kad Lietuvos vyriausybė nuoširdžiausiai draugiškai su šia jėga bendradarbiauja. Šis nepasitikėjimas ir faktiškai priešiška nuotaika prieš tarybines įgulas buvo skleidžiami šmeižikiškais gandai. Buvo imtasi specialių priemonių nuslopinti bet kuriems revoliucinio judėjimo pasireiškimams, netgi, papperkant, besidangstančią neutralia kauke buržuazinę spaudą ir falsifikuojant pačių darbininkų balsą. Taip pat paperkama ir falsifikuojama

buvo organizuojant pačią vyriausybės galvai, o tam įvykdyti mobilizuojami vadovaujantieji žurnalistai tautininkai ir valstybinės įstaigos.

Būtent, trumpą laiką prieš 1940 metų Gegužės Pirmąją dieną buvo paskleisti gandai, kad ryšium su tuo, kad Lietuvos teritorijoje yra tarybinės įgulos, komunistų veikėjai bus drąsesni ir galima laukti stambių demonstracijų. Buvo gandai, kad ypatingai stambi demonstracija būsianti Vilniuje. Sakė, kad, jeigu policija trukdys demonstracijai, tai demonstrantai kreipsis pagalbos į tarybinę įgulą, kad sukeltų incidentus tarp policijos ir įgulių ir tuo būdu kompromituotų lietuvių valdžios organus Vilniaus gyventojų akys, ir kad būtų sukelti sunkumai. Netgi sakė, kad lenkai, ne komunistai, padės tokiai demonstracijai, kad padarytų nemalonumų lietuvių valdžios organams.

Šie gandai buvo svarstomi taip pat ir mūsų redakcijoje — "Lietuvos aidas" redakcijoje, kurioje aš anuomet dirbau. Statkus, kuris čia dalyvavo, pareiškė nuomonę, kad vargu ar šie gandai pasitvirtins. Jis visą laiką palaikė artimą kontaktą su Povilaičiu, kaip buvusiu bendradarbiu. Todėl jis turėjo geriau žinoti tikrąją šių gandų prasmę. Buvo nutarta kreiptis į Merkį su įspėjimu, o taip pat su klausimu, ko imasi vyriausybė šiuo klausimu. Kreiptis į Merkį turėjo vyriausiasis redaktorius Dirmeikis.

(Dirmeikis buvo anksčiau aktyvus tautininkų studentų korporacijos narys. Anuomet bendroje politinėje veikloje nedalyvavo. Paskui mokėsi Paryžiuje ir Vienoje. Iš ten grįžo 1938 metų pabaigoje. Nuo 1939 metų pradžios buvo jaunesniųjų tautininkų grupės žurnalo "Vairas" redaktorius, o nuo 1939 metų lapkričio mėnesio tapo oficialinio laikraščio "Lietuvos aidas" vyriausiojo redaktoriumi.)

(Bus daugiau)

Apsišaudė, Bet Tik Dėl Akių

BUENOS AIRES. — Buvęs Argentinos viceprezidentas Isaakas Rojas ir parlamento narys Roberto Galeano susipyko ir suruošė duelių, bet abudu tyčia šovė pro šlį, kad nenusižudžius. Jie mano, kad jie visgi išsaugojo savo garbę žmonių akyse. Duelio prieštastimi buvo parlamento nario Galeano primetimas, būk Rajos buvęs diktatoriaus Perono ir jo žmonos tarnas. Ponas Galeano yra uolus prezidento Frondizio šalininkas.

Reemigrantas Susitiko su Savo Buvusiais Draugais

Po penkiolikos metų klajonių V. Žemkalnis vėl Tėviškėje

Lengva suprasti susijaudinimą žmogaus, po penkiolikos metų vėl išvydusio savo gimtinę, tokią pat brangią ir mielą, tik nuostabiai pagražėjusią, turtingą, pavasariškai šviesią. Architektas V. Žemkalnis-Landsbergis, praėjusią savaitę iš Australijos sugrįžęs į gimtąją Tarybų Lietuvą, jo žodžiais tariant, tiesiog pavargęs nuo daugybės įspūdžių, brangių susitikimų su artimaisiais, buvusiais profesijos draugais ir bičiuliais.

Jau pirmosiomis atvykimo į Vilnių dienomis architektas suspėjo apžiūrėti Vilnių, pabuvoti B. Dvariono — savo seno bičiulio — operos "Dalia" spektaklyje, kompozitorių Haidno ir Hendelio kūrinių koncertuose ir kt. Architektas su šypsena prisimena, kaip anuo metu, Tarybų Sąjungai gražinus Vilnių Lietuvai, jis su kompozitorium B. Dvarionu bandė organizuoti filharmoniją, iš darbininkų atrinkdami gabesnius muzikantus...

Po ilgo nesimatymo smagu vėl grožėtis architektūriniais Vilniaus šedevrais, aikštėmis, prie kurių tvarkymo savo metu ir jis prisidėjo. Dar 1939 m. V. Žemkalniui-Landsbergiui dirbant Vilniaus miesto vyr. architektu, buvo pradėti vykdyti kapitaliniai Gedimino aikštės pertvarkymo darbai. Iki tol arch. L. Stukos-Gucevičiaus kūrinys — klasikinė katedra — stovėjo žemai, tarsi dauboje. O toks stambus architektūrinis pastatas reikalauja erdvės, ploto, aikštės. Todėl ir buvo nukastas, nuleistas žemyn aplink aikštę esąs plotas, o pati katedra tarsi pakilo į viršų, tapo dominuojančiu aikštės centru. V. Žemkalniui-Landsbergiui vadovaujant, buvo ruošiamas senamiesčio užkonservavimo projektas, atliekami Vilniaus - Kauno magistralės tiesinimo ir kt. darbai, kapitališkai pertvarkyta Vilniaus rotušė — dabartinis Dailės muziejus.

Pagal architekto V. Žemkalnio-Landsbergio projektą Lietuvoje buvo pastatyta apie 50 stambių pastatų, jų tarpe Biržų, Panevėžio gimnazijos, buv. Kauno apskr. savivaldybės rūmai, buv. Kauno "Pienocentras", Kauno Kūno kultūros institutas, Klaipėdos Kūno kultūros rūmai, (čia architektas panaudojo gelžbetonines konstrukcijas), šiaulių ligoninė, kal kurie Kauno klinikų korpusai ir kt. Paskutinis stambus objektas, 1938 m. pastatytas pagal jo projektą ir jam prižiūrint, buvo dabartiniai LT-

SR Valst. respublikinės bibliotekos rūmai Kaune. Architektas labai domisi šiais savo "kūdikiais", maloniai nudžiugo, sužinojęs, kad, pavyzdžiui, dar gerai atrodo jo statyta Biržų gimnazija — dabar I vid. mokykla ir kt.

Prasidėjęs karas nutraukė visus darbus, sumanymus, karo audra nubloškė ir patį architektą į svetimus kraštus. V. Žemkalnis-Landsbergis pasakoja, kad jau seniai, nuo pat emigracijos pradžios, jis ruošėsi grįžti į Lietuvą. Tačiau arši antitarybinė propaganda, šmeižtai, tiesiog absurdiški plepalai, kad, girdi, sugrįžę į Tėvynę iševiai terorizuojami ir pan., il-

gą laiką ir ji demoralizavo. Vienintelis šaltinis, iš kurio buvo galima sužinoti tiesą apie Tarybų šalį, jam buvo tarybinė spauda ir sūnaus, — LTSR Valst. konservatorijos dėstytojo V. Landsbergio laišakai. Iševių inteligentų tarpe, pasakojo V. Žemkalnis-Landsbergis, gana populiarius laikraštis "Literatūra ir menas".

V. Žemkalnis-Landsbergis — jau nebe jaunas — baigia septintą dešimtį, bet dar labai energingas, žvalus, optimistiškas, džiaugiasi, kad rado buvusius savo draugus, kurie pilni entuziazmo, šauniai dirbuojasi. Jis pats taip pat pasiryžęs įsijungti į tarybinių statybininkų gretas, pasiryžęs baigti ruošti ir išleisti studiją apie Vilniaus architektūrą.

Tarybinėje Tėvynėje tai padaryti yra visos sąlygos. "Literatūra ir menas"

Kaip Gimė Kinas

Iš visų meno šakų kinematografijos menas skaitomas jauniausiuoju broliu. Kinematografija ėmė formuotis tik XX šimtmečio pradžioje, nors kinematografijos gimimo metais skaitomi 1895 metai, kai broliai Liumjerai pademonstravo pirmąjį filmą.

Bet iš tiesų sunku tiksliai nustatyti kinematografijos pradžią ir jos tėvynę.

Kinematografijai atsirasti padėjo ne tik prancūzai, bet ir rusai, vokiečiai, anglai, amerikiečiai, belgai, lenkai, austrai ir daugelis kitų kraštų mokslininkų.

Žvilgtelėkime į praeitį, į gilią senovę.

Egipto mokslininkas Ptolomėjus pavargęs grįžo namo. Jis ilgai sekė dangaus kūnus, pasaulio visatą ir grįždamas galvojo apie žmogaus protui nesuvokiamus dalykus. Tikri stebuklai — dingtelėjo mokslininkui galvon. Stebuklai? Jokių stebuklų nėra. Žmogus pats viską kuria. Tik tai ko dar nesėpjo suvokti, iširti, jis vadiną stebuklais.

Kartą beinantį Ptolomėjų užklupo lietus. Švystelėjo žaibo botagas. Dar ir dar kartą. Štai tik dabar mokslininkas pastebėjo tai, į ką anksčiau niekada nebuvo atkreipęs dėmesio. Lietus lašėjo ne lašais, o tiesiai linijomis kaip kokiais siūlais.

Ptolomėjus apie tai galvojo visą naktį. Jis negalėjo užmigti. Kaip gali lašas būti linija? Įkyri mintis nedavė jam ramybės. Jis vaikščiodamas netyčia užkludė žvakidę. Žvakidė dundėdama nukrito nuo stalo. Mokslininkas pastebėjo krintančios žvakidės švytinčią juostą. Jis pakėlė žvakidę. Žvakidė

tebedegė. Ptolomėjus apsuiko ja ore ratą ir pamatė ratą liepsnos.

— Žmogaus akys — nėra tobulus instrumentas! — padarė išvadą mokslininkas. — Akys kuriam laikui išlaiko regėjimo įspūdį. Viena po kitos greitai judėdamos judesio fazės susilieja į vieną nutrukstamą judesį.

Šiuos žodžius Ptolomėjus užrašė savo knygoje "Optika" 150 metų prieš mūsų erą.

Bėgo šimtmečiai, ir ši Ptolomėjaus pastaba buvo užmiršta. Maždaug po 2,000 metų šie žodžiai vėl atgijo ir pasitarnavo kinematografijai.

1825 metais astronomas Geršelis padarė analoginį bandymą. Geršelio ekonomė vis skundėsi, kad jai mažą duoda pinigų ūkio reikalams. Geršelis prieštaraudamas kažką jai atsakė, tuomet ekonomė supykusi sviedė ant stalo sidabrinus smulkius pinigus ir išėjo laukan. Geršelis į ekonomę nekreipė dėmesio: jis, visas susitelkęs, stebėjo monetą. Kelios monetos greitai sukosi ant stalo. Joms besisukant, matėsi abi jų pusės.

— Keista! — galvojo Geršelis.

Praslinkus dviem metams po šio įvykio, praičiuzas Fitoras išrado "taumatropą". Tai paprastas kartoninis diskas. Vienoje jo pusėje nupieštas narvelis, o kitoje — paukštėlis. Greitai sukant diską, gavosi įspūdis, kad paukštėlis tupi narvelyje.

Taumatropas buvo žaislas vaikams, bet jis patraukė daugelį mokslininkų. Devyniolikto šimtmečio viduryje visose šalyse atsirado įvairiausių primitivių prietaisų, kurių pagalba negyvi plesi-

niai buvo priverčiami judėti.

1843 m. T. Neiloras išrado stroboskopą, kurio vaizdą buvo galima projektuoti ant sienos arba ant ištemptos baltos drobės. 1832 m. belgų fizikas Plato ir austras Štampferis išrado "gyvybės ratą". Plato jį pavadino "fenakistoskopu", o Štampferis — "stroboskopu". 1833 m. Gorneris jį patobulino ir pavadino "stebuklų būgnu".

Devyniolikto šimtmečio pabaigoje mokslininkai sukūrė naujų patobulinimų bei aparatų. 1892 metais mokslininkas E. Reinas pagamino projekcinį aparatą, kurį pavadino "Optinis teatras". Šiuo aparatu buvo demonstruojami piešiniai paveikslai ant kinojuostos. Metais vėliau, rusas I. Timčenka padirbdino pirmą kinoaparata, kurį jis pavadino "stroboskopinių reiškinių analizės aparatu". 1894 - 1896 metais pirmieji filmavimo aparatai pasirodė Prancūzijoje, Anglijoje, Italijoje, Vokietijoje, Amerikoje, Belgijoje ir kitose valstybėse.

Kas iš tikrųjų pagamino pirmąjį filmavimo bei kino projekcijos aparatą — sunku pasakyti. Yra daug nuomonių ir jos visos skirtingos. Daugelis valstybių turi savuosius išradėjus ir jiems teikia pirmenybę. Tačiau net tose pačiose valstybėse buvo keletas mokslininkų entuziastų, kurie daug kuo prisidėjo prie kinematografijos gimimo.

Mokslininkai patys tam neteikė didelės reikšmės ir visa tai laikė tik malonių laiko praleidimu.

Netgi tokie mokslininkai kaip Edisonas ir broliai Liumjerai nesuprato, kokią reikšmę turi jų išradimas. Vienas iš pirmųjų kinematografijos entuziastų — Žoržas Meljesas, kurio vardas tapo pirmuoju didžiuoju vardu Prancūzijos kinematografijoje, štai ką pasakoja:

"Aš nubėgau pas Ogiustą Liumjerą ir pasiūliau, kad jis parduotų man savo išradimą. Aš jam pasiūliau dešimt tūkstančių, dvidešimt tūkstančių, penkiasdešimt tūkstančių frankų. Aš iš džiaugsmo būčiau atidavęs visą savo palikimą, savo namą, šeimą už šį išradimą. Liumjeras netgi nenorėjo manęs klausyti. "Jaunuoli, — tarė jis, — jūs turite dėkoti likimui, kad mano išradimas nėra skirtas parduoti, nes jis, aiškiai padarytas, jus elgeta. Jį galima kurį laiką demonstruoti kaip mokslinį kurliozą, bet jis nebūtinai jokios komercinės atėities".

Gyvenimas parodė, kad Ogiustas Liumjeras labai apsiirto.

Vaikų žaisliukas virto galinga meno ir mokslo šaka.

Laiškas iš Kauno

Brangūs kanadiečiai!

Nors pora žodžių jums višiemis nuo buvusio kanadiečio.

Aš esu laimingas sugrįžęs į tėvynę Lietuvą. Labai dėkoju Komunistų partijai ir Tarybų Lietuvos vyriausybei, kad suteikė man galimybę sugrįžti į savo gimtąjį kraštą.

Dabar aš gyvenu, dirbu ir džiaugiuosi. Tai linksma ir malonu dirbti, kuomet niekas į tave nežvairuoja ir nesako, kad permažai padarai. To pas mus nėra. Mes visi dirbam smarkiai ir nepailsimam ir uždirbam gerai. Aš pats padarau 900 rublių per mėnesį. Tai man su žmona ant pragyvenimo per daug, nes nėra taip brangu, kaip žmonės kalba.

Kai aš važiauvau, tai man dipukai sakė, kad duonos kilogramas kainuoja 20 rublių. Tai ne tiesa. Duonos kilogramas kainuoja 1 rublį ir 30 kapeikų.

Kas dėl laisvės, tai niekas mūsų nevaržo ir niekas mūsų nesekioja. Ką nori, tą kalbi, ir ką nori, tą rašai. Niekam tas į galvą neina. Tik dipukų prasimanymas, kad Lietuvoje žmones persekioja. Ir dipukai gali grįžti ir jų niekas nepersekios.

Pas mus dabar dirbtuvės eina pilnu tempu. Statyba eina namų. Dygsta namai kaip grybai iš po nakties, ir vis dar trūkumas butų. Bet mes per šį septynmetį užpildysime daug.

Kas dėl Petrašiūnų elektrinės, J. Kardelis per savo Nepriklausomą Lietuvą neraudamas meluoja, būk tai komunistų propaganda. Tai netiesa. Aš buvau nuvažiaęs ir ką aš mačiau savo akimis, tai sunku aprašyti. Milžiniški darbai. Ir kokios tos mašinos dirba. Aš Kanadoje mačiau didelį mašinų, bet tokių nesu matęs.

Vienu žodžiu, gyvenimas pas mus Lietuvoje eina geryn kas dieną.

Viso gero visiems.

A. Karpavičius

Kaunas.

LONDON. — Londono priemiestyje buvo atrasta 500 svarų vokiška bomba, gulinti tenai nuo pat karo.

Kadangi ekspertai surado, jog jos negalima išardyti, tai buvo evakuota visa apylinkė — 16 šeimynų, o bomba iš-eksploduota. Bet pirm to buvo garu išstarpinta didžiama sprogstamos medžiagos, tad sprogimas nebuvo didelis.

Kinas atėjo pagalbon mokytojui, mokslininkui, lakūnui. Kinematografija virto galinga pramonės šaka.

V. Mikalauskas
Kinorežisierius

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Birželio 29 dieną Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija turėjo išvažiavimą ant Skruzbių farmos. Nors oras iš ryto buvo nepalankus išvažiavimui, bet nesulaikė nusistatusių dalyvauti. Orui pra-giedriejus, dalyviai gražiai pasilinksmino lietuviškoj ge-gužinėj. Nedalyvavusieji tik-rai praleido gražią progą.

Vieta labai patogi vasari-niams išvažiavimams. No-rintieji pasimaudyti gali maudytis, nes yra geros maudynės. Galima padainuo-ti, kaip kad dainuodavo ge-gužinėse Lietuvoje.

Didelis ačiū Skruzbiams už pavilijimą naudotis vie-ta, o valdybai už pastangas suorganizuoti išvažiavimą, taip pat tiems vyručiams ir moterims, kurie pasidarbavo išvažiavime.

Pas E. A. Streliaus lankėsi rochesteriečiai A. Navickie-nė, sūnūs Alfredas ir Juo-zas su žmona.

Pas E. J. Urbanavičius lankėsi Juozo sesutė ir švo-geris iš Miami, L. J. Bartu-šiai.

Numirė J. Bilevičius, 59 metų amžiaus, Kanadon at-vykęs po pirmo pasaulinio karo. Paliko liūdesyje žmoną ir dukterį ir brolių atvykusį po antro pasaulinio karo.

Iš Lietuvos paeina iš Viš-tyčio valsčiaus, Pavištyčio kaimo.

Serga V. Bunis. Gydosai na-mie, gydytojo priežiūroje.

Praeitą savaitgalį Montrea-le 6 prarado gyvybes auto nelaimėse ir 4 prigėrė. Jų tarpe vienas vokiečių laivo jūrininkas, bandęs parodyti savo gabumus vandenyje.

Montreal Ottawa Express Co. atleidus iš darbo tris dar-bininkus, visi vairuotojai bu-vo išėję į streiką, reikšdami protestą prieš kompanijos sauvaiavimą.

Po 24 valandų darbininkai buvo sugrąžinti į darbą ir streikas atšauktas.

Su birželio 18 diena Mont-realo sandėliuose buvo svies-to perteklius iš 21,360,000 svarų.

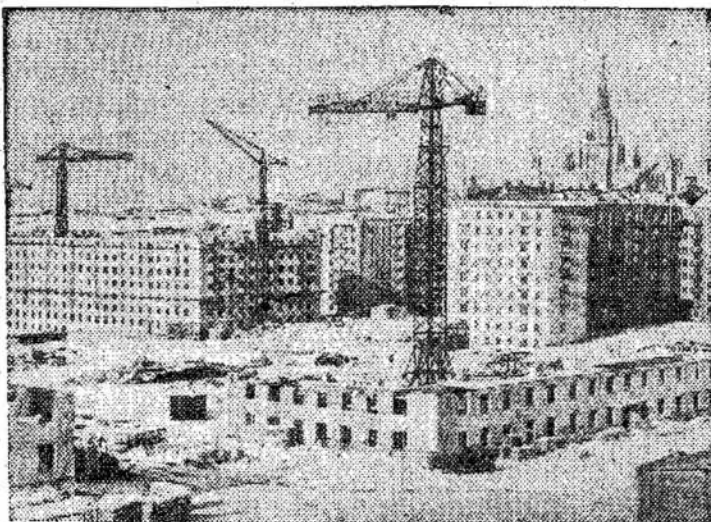
Panelė O. Marcoux, 19 me-tų amžiaus, užėjo pas savo vaiką, su kuriuo būtų apsi-vedus už poros savaitių. Vai-kinas tuo tarpu valė šautu-vą ir netikėtai iššovė, patai-kydamas merginai, kuri nu-vežta ligoninėn mirė.

Montrealas parkų priežiū-rai ir papuošimui paskyrė \$1,608,000.

E. Lefebre norėjo būti la-bai gudrus. Ėmė nedarbo ap-draudą ir tuom pat laiku dirbo. Bet jis buvo sugautas ir nubaustas \$225. Talpgi turi sugrąžinti išimtą ap-draudą.

Montrealietis

**Palaiykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIEN BALSĖ**

Visoj Tarybų Sąjungoj eina 18-tame bloke, pietvakarinėj plati statyba, bet tur būt di-džiausia, tai Maskvoje. Šioj tai statomi darbo žmonėms nuotraukoj matote statybą gyventi.

Don Zeno Byla

Visa tai, ką jūs čia rasite, įvyko Italijoje — dainų ir saulės šalyje.

Zeno Saltini dvasininko veiklą pradėjo jau nebejaun- nas. Anksčiau jis buvo ad- vokatas ir turėjo palyginti, nemažą klientūrą. 1931 me- tais jis nusprendė likusį sa- vo gyvenimą paskirti dvasi- nei veiklai, rūpintis našlai- čiais ir pamestinukais, ku- riuos Italijoje palieka prie vienuolynų ir bažnyčių ne tik netekėjusios, bet "teisė- tos", skurdo priverstos moti- nos.

Fašizmo laikotarpiu Salti- ni veikla maža kas domėjo- si. Tačiau pokario metais jo vardas beveik kasdien buvo linksniuojamas krikščionių demokratų spaudoje. Mat, Saltini, surinkęs apie tūk- santį beglobių vaikų, buvu- sioje koncentracijos stovyk- loje Emilijaus provincijoje, Foskoli miestelyje, įkūrė kažką panašaus į prancūzų socialisto - utopisto Furje projektuotą bendruomenę.

Visą "šeimą" — taip jis vadino savo bendruomenę — don Zeno suskirstė į darbo grupes, kurių kiekvienoje buvo suaugę ("tėvai" ir "mo- tinos") ir vaikai ("mažieji apaštalai"). Bendruomenėje buvo panaikinta privatinė

nuosavybė, išbraukti tokie žodžiai kaip "tavo", "mano", "pinigai". Bendruomenė stei- gė amatininkiškas dirbtuves, už aukas nupirktoje žemėje augino daržoves. Visos pa- jamos ėjo į bendrą kasą ir lygiai buvo dalijamos tarp visų bendruomenės na- rių. "Šeimai" vadovavo ben- druomenės narių visuotinia- me susirinkime išrinktas ko- mitetas su don Zenu prieša- kyje. Bendruomenė buvo pavadinta skambiu ir vilio- jančiu Nomadelfijos vardu. (Nomadelfija graikiškai — brolybės miestas.)

Don Zeno tvirtino, kad Nomadelfijoje jam pavykę atkurti pirmąkštės krikščio- nybės bendruomenę, kuri pa- grįsta visuotine brolybe ir socialine lygybe.

Vatikanas visokeriopai propagavo Saltini idėjas. Pi- jus XII ir Vatikano aukštuo- menė ne kartą surengė labai išreklamuotus priėmimus naujam reformatoriui. Tuo buvo siekiama įrodyti, jog Vatikanas remia kilnią Salti- ni veiklą. Žymūs krikščio- nių demokratų partijos vei- kėjai, su kuriais Saltini bu- vo pažįstamas dar iš savo advokataavimo laikų, taip pat nepagailėjo jam pagyrimų. Aukštuomenės damos ir

stambių fabrikantų bei ban- kininkų žmonos su grafiene Pireli priešakyje organizavo Nomadelfijos globos komite- tą. Bendrauti su don Zeiu ir lankytis Nomadelfijoje tapo mada.

Saltini reklama, jo pasi- sekimas Vatikane ir Milano milijonierių tarpe turėjo vi- siškai žemišką pagrindą. Reikalas tas, kad Nomadel- fija yra Emilijaus provinci- joje, kuri laikoma labiausiai "raudona" visoje Italijoje. Don Zeno veikla turėjo būti priešnuodžiu "raudonie- siams". Nomadelfija turėjo parodyti, kad katalikų baž- nyčia ir krikščionių demo- kratų vyriausybė ne tik glo- boja neturtinguosius, bet ir praktiškai kuria "tikrąjį" komunizmą taikiu keliu, vos ne patiems kapitalistams pa- dedant.

Tačiau lazda turi du galu. Klerikalinės propagandos paskatinti, iš visos Italijos į Nomadelfiją pradėjo trauk- ti našlaičiai. Didėjant bend- ruomenės narių skaičiui, di- dėjo ir išlaidos jiems išlai- kyti. Tačiau nei Vatikanas, nei krikščionių demokratų vyriausybė, nei Milano mili- jonieriai nebuvo linkę labda- rybei skirti didelių lėšų. Jie buvo pasiryžę duoti tik tiek, kiek reikia parodomajai prie- glaudai išlaikyti. Suteikti pragyvenimo minimumą vi- siems Italijos našlaičiams nei Vatikanas, nei vyriausybė net ir negalvojo. Tokiu būdu Nomadelfijos deficitas 1953 metų gale pasiekė 436 mili- jonus lirų (apie 750 tūks- tantus dolerių).

Buržuazinė spauda prane- šė, kad don Zeno mėgiamiau- sias atsakymas kreditoriams yra toks: "Dėkokite dangui, kad aš jums skolingas. Kuo daugiau jums bus skolingi neturtingieji, tuo lengviau jums bus patekti į rojų". Ta- čiau milijonieriai pinigų vertino labiau už rojus gė- rybes. Don Zeno nepajėgė suvesti galo su galu. Noma- delfijoje prasidėjo badas. Saltini, gražiuoju negavęs pinigų, gąsdino klerikalius ministrus, kardinolus ir mi- lijonierius dievo bausme, pragaro ir komunizmo pavojumi, siūlė sumažinti išlai- das policijai ir ginklavimosi varžyboms.

Tada Don Zeno buvo ap- šauktas "komunistų agen- tu". Į Nomadelfiją buvo pa- siųsta speciali komisija. Don Zeno buvo iškviestas tardy- ti pas "šventosios kancelia- rijos" (inkvizicijos) sekreto- rių kardinolą Pisardo. Itali- jos laikraščiai rašė, jog Pi- sardo stengėsi įtikinti don Zeno, kad šis nereikalautų iš Vatikano ir vyriausybės lė- šų Nomadelfijos globoti- niams išlaikyti, nes, esą, pi- nigai bažnyčiai ir valstybei reikalingi kovai prieš komu- nizmą. Kardinolas Pisardo aiškino don Zeno, kad labda-

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valomė visokius drabužius, gardinas, blankietus, lo- vų uždangalus, kilnetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montrea-le. Turime naujai įreng- tą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavi- mas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

8537 PARK AVE. - MONTREAL - Tel. VI. 5-7623
Valandos: Nuo 3 iki 8 val. vakaro

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JUS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELAIR 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

dybės idėja neturi principinės reikšmės, nes nėra jokios prasmės mėginti panaikinti žemėje skurdą ir kitas blygybes, kuriomis dievas baudžia žmones už Adomo ir Ievos nuodėmes. Bet koks bandymas nustatyti lygybę žemėje, — mokė Pisardo, — yra erezija, nes jeigu nebūtų atpirkimo būtinybės, būtų nereikalinga ir pati bažnyčia. Bažnytinė doktrina moko, kad reikia kentėti ir tikėti pomirtiniu teisingumu, o už kančias žemėje dievas atlygins danguje. Italijos spaudos pranešimais, į šiuos Pisardo pamokymus don Zeno atsakė tokiais žodžiais: "Jeigu taip yra, tai kodėl popiežius ir kardinolai bei jūs, kardinole, visaip vengiate žemiškų kančių ir naudojatės visomis žemiškomis gėrybėmis? Nejaugi jūs netikite rojumi arba nenorite patekti į jį?" Šie naivūs ir atviri žodžiai sužlugdė don Zeno. Greit po šio pokalbio dvasininkai ėmė skleisti gandus, kad Saltini išėjęs iš proto. Netrukus "šventoji kancelia-

rija" priėmė neapksundžiamą nuosprendį perduoti Noma-delfiją saleziečių ordenui, o Saltini uždaryti į vienuolyną atgailauti. Iš pradžių don Zeno pasidavė inkvizicijos malonėi. Tačiau, sužinojęs, kad žandarai išvaikė Noma-delfijos bendruomenę ir žiauriai mušė tuos, kurie nenorėjo išeiti iš jos ir kad visi pastatai sugriauti, — jis pabėgo iš vienuolyno ir, slapstydamsis pas savo draugus, parašė pamfletą "Mes nesutinkame". Pamflete demaskavo veidmainišką Vatikano ir klerikalinės vyriausybės politiką socialiniu klausimu. Kreipdamasis į Pijaus XII valstybės sekretorių monsiorą Montini, don Zeno rašė: "Šeši milijonai italų gyvena pusbadžiu ir skursta ne todėl, kad valstybė neturėtų lėšų, o todėl, kad šios lėšos išleidžiamos viešpataujantiems klasėms interesams ginti, būtent, išlaikyti policijai ir žandarmerijai, kurie tarnauja tam, kad padarytų alkanuosius paklusnius. Nepamirškite, jūsų didenybe,

kad pilvas turi dievišką reikšmę. Būtų idomu pamatyti, kaip jaustųsi šventojo sosto didikai, jeigu jiems tektų gyventi pusbadžiu kaip nemadelfi čiams".

Don Zeno kreipiasi ir į popiežių, prašydamas jį nužengti nuo savo auksinio sosto.

"... Ko gi bijoti šventajam tėvui, — rašė don Zeno. — Blogiausia atveju gali atsitikti taip, kad teisybės priešai mus abu pakars. Tačiau ar toks galas šventajam tėvui, kardinolams, vyskupams, dvasininkams nėra labiausiai pageidautinas Kristaus pasekėjų veiklos apvainikavimas?"

Vatikanas ir krikščionių demokratų vadeivos griebėsi sukčiausių priemonių, kad susidorotų su don Zeno. Jam buvo duota garantija, kad teismas jį išteisis, jei jis

pasiduos ir stos prieš teismą. Don Zeno patikėjo šioms garantijoms ir pasidavė. Jis buvo priverstas atšaukti savo pamfletą, tačiau jo į laisvę jau nebeišleido.

Atrodo, išvadų patiekti nebereikia. B. Bazevičius

CHICAGO. — FBI agentai suėmė 3 asmenis, kurie jungiami su išvogimu \$3,500,000 vertės bonų ir šėrų Brockvilyje, Ontarijoje, 1958 metų gruodžio 3 dieną.

Tie asmenys dalyvavę par-davinėjime tų bonų.

DOMESII

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užeiškite į mūsų vaistinę ir pasiteiraukite. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepu (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

**HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE**

1145 KING ST. EAST
Telephone: LL 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LL 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiasį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANCIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime maito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti ne daugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronto sekančių adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryt. iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

LARSAS ALINAS

Švedų Rašytojas

Niekas Nežiūri į Mane

Kambaryje aš vienintelis žmogus, kuris tyli. Niekas nepažvelgia man į akis. Į mane žiūri kaip į baldą. Aš sėdžiu ant sofos su laikraščiu rankose ir apsimečiu skaitas, o iš tikrųjų tiesiog galvoju, kad aš kambaryje esu vienintelis, kuris tyliu, ir vienintelis, kuriam niekas nežiūri į akis.

Ingrida išeina į šokius, Haraldas išvažiuoja į miestą, Birgeris vyksta į jaunimo vakarėlį. Ana ruošiasi pasivažinėti automobiliu. Už valandos pas ją užvažiuos kavalierius. Jie, žinoma, nudums iki Hernesando ir ten pernaktuos pas pažįstamą. Visi išeina iš namų. Mano senė eina į sekto susirinkimą.

— Atvažiavo toks puikus pamokslininkas, — sako ji Ingridai. Ne man, bet Ingridai. Man niekas nieko nesako.

Anksčiau, kol neatsitiko tai, kiekvieną šeštadienį vakare užeidavo Greta su Nise ir Bertiliu.

— Dabar jūs pasėdėsite pas senelį, o mes su tėte eisime truputį išsiblaškyti, — sakydavo ji vaikams.

Ir berniukai džiaugdavosi, kad galės pabūti su manimi. Aš jiems iš klevo žievės išpiaustydavau laivelius, darydavau kartoninius aitvarus. Jie žiūrėdavo man į akis ir sakydavo:

— Koks tu geras, seneli!

Dabar ir jie nepažvelgia į mane. Netgi mažiukai nustojo žiūrėti man į akis ir, dar prieš tai — nustojo prašę išpiaustyti laivelį ar padaryti aitvarą. Jie atsinešdavo iliustruotą žurnalą, iškarpydavo paveikslėlius, klijuodavo, statydavo namus ir tvirtoves, bet niekada nepasiklausydavo manęs. Paskui, sekdami mada, jie pradėjo statyti lėktuvus, tačiau niekada neprašydavo manęs patarimo ir neparodydavo savo darbų.

Šitaip buvo anksčiau, dar prieš tai. Ir dabar viskas vyksta visiškai taip pat, kaip ir tuomet.

Kambaryje tik tai aš vienas sėdžiu ramiai, sėdžiu nejudėdamas su laikraščiu rankose. Niekas nežiūri man į akis. Su manimi kalbasi labai retai, o jeigu ką nors ir pasako, tai į mane nežiūri.

— Ar neturi žiupsnelio tabako, tėveli? — kartais paklausia Birgeris, nežiūrėdamas į mane. Jis paprastai atkiša savo tuščią pypkę, o aš ištraukiu kapšiuoką ir ištiesiu jam. Man taip norisi pasakyti: "Imk, berniuk, bet būk geras, ir, kai kreipiesi į savo seną tėvą, pažvelk į jį".

Bet šito aš niekada nepa-

sakau. Mano liežuvis per daug storas ir nelankstus. Nežinau kodėl, bet niekada negaliu pasakyti to, ką noriu. Taip buvo ir tuomet, kai dar tai neatsitiko. Jau daug metų aš jaučiu, kaip mano liežuvis vis storėja, darosi neapverčiamas. Širdyje susikaupė tiek dau gneiškaktyto, tačiau aš teistariu tik be-reikšmius žodžius.

Kai sugrįžau namo, norėjau pasakyti savo senai, vaikams ir vaikaičiams: "Kodėl jūs nustojote žiūrėti man į akis? Kodėl jūs nekalbate su manimi? To niekada nebūtų atsitikę, jeigu jūs būtumėt žiūrėję man į akis ir retkarčiais pasikalbėję su manimi". Beviltska! Nei mano liežuvis, nei aplinka niekada nepasikeis.

Ir po senovei tik tai aš vienas tyliai sėdžiu kambaryje. Likusieji laksto, bėginėja.

— Mamyte, duok man stiprias kojines, — šaukia Birgeris ir žiūri mano senai į akis. — Niekada nežinau, kas gali atsitikti vakarotuvėse. Gal būt, teks nusiauti ir valgant laikyti kojas istiesus į dubenį. Kartą jau taip buvo.

— Ana, tu žinai, kur kojines, — sako mano senė ir žvelgia Anai į akis. — Paduok jam!

— Man nėra kada, — atsiliepia Ana, triūsdoma apie didžiulę pintinę su užkandžiais sau ir kavalieriui, ir žvilgtelį į motiną ir brolių.

— Nešk kojines! — vėl šaukia Birgeris. — Velniai žino, kas per moterys šitame name!

— Nusiramink, — sako mano senė.

Ji sėdi prie viryklos ir raito plaukus. Įkiša žnyplės į ugnį, pakyla ir eina ieškoti kojinių. Netrukus ji grįžta ir pamėtėja Birgeriui kojines. Ji žiūri jam į akis ir sako:

— Tokios pat spalvos, kaip ir tavo kostiumas. Gerai tinka, tiesa?

— Puikiai, mamyte, — atsako Birgeris žvelgdamas į akis ir juokdamasis. — Tiesiog laimė turėti tokią nuostabią mamą! — Jis dingsta savo kambaryje, o mano senė eina prie viryklos, paėmė žnyplės ir bando jų karštumą į laikraštį. Popierėje lieka dideli rudi ruožai, paskui jie vis šviesėja, ir tuomet jina pradeda raityti plaukus. Senė eina į sekto susirinkimą. . . Atvažiavo toks įžymus pamokslininkas — taip ji neseniai pranešė Ingridai.

— Apsimauk mano šilkinėmis kojinėmis, jeigu nori, — pasiūlo Ingrida, žvelgdama motinai į akis.

— Jos geros į balių, bet netinka, kai eini į maldyklą, — atsako mano senė.

— O aš mačiau bažnyčioje moterų su permatomomis šilkinėmis kojinėmis, — pastebi Ingrida.

— Tai bažnyčioje, — paniekinamai atasako mano senė ir žiūri dukteriai į akis.

— Aš mačiau ir tokių, kuriuos į bažnyčią ateina išsidažę. Maldykloje šito niekuomet nepamatysi.

— Na, kaip nori. Juk kojines geros, be to, gi jos juodos, — sako jai Ingrida.

Staiga įbėga uždušęs Haraldas. Jis dirba parduotuvėje. Šeštadieniais krautuvės uždarnos penktą valandą, o dabar jau ketvirtis septintos, ir Haroldui reikia skubėti į traukinį, į miestą.

— Jūs žinoma, velniai griebtų, neužmiršote išlyginti mano rudąjį kostiumą? — šaukia jis, dar tarpduryje stovėdamas, ir žiūri į motiną, Ingridą ir Aną.

— Tu išlyginai, Ingrida, aš iš akių matau, — jis ištiesia ranką ir plekšnoja jai per pasmakrę. — Tu puiki mergytė, pirmadienį aš tau atnešiu stiklainį ananasų.

— Tai mažiausia, ko iš tavęs galima reikalauti, — šypsodamasi atsako Ingrida. Haraldas žiūri į ją ir taip pat šypsosi.

Paskui jis įpuola į berniukų kambarį. Į mane jis ir nepažvelgia. Aš, kaip ir anksčiau, tyliai sėdžiu su laikraščiu rankose. Ūmai išgrustu šaukiant ir plūstantis. Netrukus su kaklaraiščiu rankose įbėga Birgeris.

— Mama, žiūrėk, — šaukia jis. — Žiūrėkit, mergytės. Tas prakeiktas prekyblininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaruoti reikia eiti, pasirišus visų puikiausių kaklaraištį.

— Mama, žiūrėk, — šaukia jis. — Žiūrėkit, mergytės. Tas prakeiktas prekyblininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaruoti reikia eiti, pasirišus visų puikiausių kaklaraištį.

— Mama, žiūrėk, — šaukia jis. — Žiūrėkit, mergytės. Tas prakeiktas prekyblininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaruoti reikia eiti, pasirišus visų puikiausių kaklaraištį.

— Mama, žiūrėk, — šaukia jis. — Žiūrėkit, mergytės. Tas prakeiktas prekyblininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaruoti reikia eiti, pasirišus visų puikiausių kaklaraištį.

— Mama, žiūrėk, — šaukia jis. — Žiūrėkit, mergytės. Tas prakeiktas prekyblininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaruoti reikia eiti, pasirišus visų puikiausių kaklaraištį.

— Mama, žiūrėk, — šaukia jis. — Žiūrėkit, mergytės. Tas prakeiktas prekyblininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaruoti reikia eiti, pasirišus visų puikiausių kaklaraištį.

— Mama, žiūrėk, — šaukia jis. — Žiūrėkit, mergytės. Tas prakeiktas prekyblininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaruoti reikia eiti, pasirišus visų puikiausių kaklaraištį.

— Mama, žiūrėk, — šaukia jis. — Žiūrėkit, mergytės. Tas prakeiktas prekyblininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaruoti reikia eiti, pasirišus visų puikiausių kaklaraištį.

tavęs pardavėjas? — tęsia Birgeris, vėl atsigręždamas į Haraldą ir žvelgdamas į akis. — Tavo kaklaraiščiai patys bauriausi, kokius tik galima išgalvoti.

— Neliesk mano profesijos tu, prakeiktas dervaviry! — šaukia Haraldas.

— Dervaviry — tai puiki specialybė, — ginčija Birgeris, — viena geriausių visame fabrike. Ji šimtu devyniasdešimt devyniais procentais aukštesnė už tavo velnišką profesiją.

— Tik jūs nerėkite kaip padūkę, — šaukia Ana, piaustydama agurką ir dėdama griežinėlius į stiklainį su saldžiu actu.

— Aš — kambaryje vienintelis, kuris sėdžiu tyliai. Vienintelis, su kuriuo nekalbama. Vienintelis, kuriam nežiūrima į akis. Vienintelis, kuris tyli.

— Niekas negalil rasti majonezo! — jaudinasi Ana ir žiūri į mano senę. — Tu juk neužmiršai jo nupirkti?

— Žinoma, ne, — atsako žmona; ji jau susisukavo ir stovi prieš didžiulį veidrodį. — Pirmiau paieškok nešukavus. Kaip tu manai, ar ne per daug banguota? — kreipiasi jina į Ingridą ir žiūri jai į akis.

— Į maldyklą eiti, — ne, ne per daug, mamyte, — atsako Ingrida, lygindama Birgerio kaklaraištį.

Birgeris stovi šalia. Jis apsilviko pačiais brangiausiais marškiniais. Jie kainuoja trisdešimt penkias kronas. Glostydamas juos, jis sako, kad medžiaga švelni kaip moters oda.

— Vakaruoti reikia eiti su gerais marškiniais, — pareiškia jis. — Nežinia, kas ten bus.

Ūmai Birgeris pasisuka į mane ir žiūri man į krūtinę. Širdis pradeda mušti tankiau, ir aš tuojau pat nukreipiu žvilgsnį į kaklaraištį. Pamanykit tik tai — juk jis gali atsitiktinai pažvelgti dviem decimetrais aukščiau kaip parasta. Gali būt, netgi pasakyti man ką nors! Aš jaučiu, kad jis žiūri man į krūtinę, ir pradėdu skaičiuoti širdies dūžius. Aš suskaičiavau iki trylikos, tačiau nieko neatsitiko. Kai prieinu iki septyniolikos, jis kreipiasi į mano senę, kuri, apžvelgdama savo šukuoseną, vis dar tebestovi prieš veidrodį. Jis žiūri jai į akis ir sako:

— Kaip tu manai, ar neturi senis uostomojo tabako? Niekada nežinau, ko tau gali prireikti vakarėlyje. Kartą buvo taip: mes sėdėjome aplink stalą su uostomojo tabako žiupsneliu ant viršutinės lūpos. Tas, kuris ilgiausiai už visus išsilaiko nesusižuokęs, gauna vyno bonką. Velniskai smagus žaidimas!

— Uostomojo tabako senis dabar neturi, — atsako

mano senė.

— Na, o tu žinoma, neišsilaikėi ir sukikenai, — įterpia Ingrida. — Ir jau, aišku, tik ne tu išlošei vyną!

— Tu taip manai, mergiūkšte? — klausia Birgeris ir erzindamas plekšteli jai.

— Nustok, — purkštauja Ingrida. — Štai tavo kaklaraištis.

Dieve mano! Kaipgi tai atsitiko? Kodėl tik tai aš sėdžiu ramiai? Kodėl tik man nežiūri į akis? Kodėl tik su manimi niekas nekalba? Bet juk visiškai taip pat su manimi elgėsi ir tuomet, kai dar tai nebuvo atsitikę, ir, vadinas, su tuo čia nėra nieko bendro. Ir tada aš sėdėjau lygiai taip pat, kaip dabar, apsimeddamas, kad skaitau laikraštį. Tada irgi niekas nesikalbėjo su manimi ir niekas nežiūrėjo man į akis. Aš puikiai atsimenu, jog kaip tik prieš tai sėdėjau ir galvoju: "Juk šitas namas mano. Aš jį pastačiau savo rankomis. Aš dirbau kaip vergas, kad jums jį pastatychiau. Tuojuo, pasibaigus pamainai, važiuodavau dviračiu į dykvietyje ir dirbdavau iki tamsos. Beveik visas šventes aš praleidau čia, dirbdamas po dešimt dvylika valandų iš eilės.

Taip, ir anksčiau visa buvo lygiai taip pat, kaip dabar. Aš sėdėjau tyliai, o kiti bėgiojo šen ir ten, kalbėjosi ir žiūrėjo vienas kitam į akis — švelniai arba piktai. Ingrida ruošėsi į šokius. Haraldas — į miestą. Birgeris — į vakarėlį. O Ana — važinėti automobiliu. Visi kur nors ruošėsi. Ir mano senė taip pat — į sekto susirinkimą. "Atvyko toks puikus pamokslininkas", — pasakė jina Ingridai, — jai, bet ne man. . . Su manimi ji niekada nesikalbėjo apie savo dievą.

Dievas. . . jis taip pat nežiūri man į akis. Dievas, apie kurį tiek daug prisiklausai vaikystėje, apie kurį kai ką sužinai mokykloje, kurio kūną priimi konfirmacijos metu, kurio vardą dažnai mini visą gyvenimą, — jis toks pat, kaip ir visi kiti. Jis taip pat niekada nepažvelgė man į akis. Jis niekada nieko man nepasakė. Daug kartų man norėjosi pasikalbėti su juo, pasakyti jam: "Pažiūrėk man į akis, gerasis dieve. Pasikalbėk su manimi. Aš toks vienišas! Mano krūtinėje viskas mirg!"

Bet šito aš taip ir nepasakiau. Mano liežuvis storas ir nelankstus netgi tuomet, kai aš noriu pasikalbėti su dievu. Prisimenu, tą vakarą, kai visa tai atsitiko, aš sėdėjau ir galvoju: "Nejaugi jie iš tikrųjų nemyli manęs? Nemylti savo tėvo, kuris davė jiems gyvybę ir namą. . . ? Atsimenu, man netgi norėjosi susirgti. Norėjosi patir-

Sveikata

Nervingumui mažinti

Bet kokie vadinamieji nervų suramintojai slopina visą organizmo fiziologiją, truputį panašiai į stipresnius narkotinius nuodus, kaip opis, morfis ir jų giminės nuodai (dope). Tie visokiais pavadinimais suramintojai (tranquillizers, sedatives, hypnotics analgetics) prislegia kvėpavimo centrą smegenyse, tuo būdu neleidžia organizmui gauti pakankamai visagaivinancio, gyvybinio deguonies.

Nervų ramintojai slopina ir kitus smegenų centrus, padengia juos kaip ir kokiais ūkais. Proto veikimas esti sunkesnis, atmintis, galvose na miglotesnė. Nervų skaidulos irgi nebetokios jautrios ir greitos išnešioti impulsus ir pajaudas iš kūno paviršiaus ir iš organų į smegeninius centrus, taip pat ir smegenų centrų (išcentriniai) kontrolės įsakymai organų bei audinių raumenims ir liaukoms esti lėtesni.

Tokiu būdu visi kūno fiziologiniai veikimai visa medžiagų apykaita vyksta lėčiau ir tingiau. Žmogus nebepažįsta aštriai reaguoti į aplinką, darosi abejutiškesnis, ramus, tingesnis.

Aišku, smarkesni ramintojai dar labiau slopina visą fiziologinį ir dvasinį žmogaus veikimą. Tai ir yra negerai. Ir tie ramintojai pripratina organizmą, prijaukina prie savęs, ir tau vis norisi ilgiau ir daugiau tų ramintojų vartoti. Taip kaip ir alkoholiniai gėralai, rūkalai, tabaka ir narkotiniai nuodai.

Todėl geriausia tik retai ir ne ilgam vartoti bet kokį nervingumui mažinti vaistą. Vietoj to daug esmingiau stiprinti visai savo organizmą. Kad tau būtų gerai parinkamas maistas su gyvuliniais baltymais (proteinais) gausa. Dažniau kepenų, šiaip liesos mėsos, žuvies, sūrio, truputį kiaušinio, daug vai-

ti kančias ir pasižiūrėti, kas įvyks. Turi gi jie pasirūpinti manimi! Bet ar pažiūrės jie man į akis? Ar nurengs, ar nuneš į lovą? Ar atsisakys jie šokių, išvykų į miestą, vakarėlių, pasivažinėjimų automobiliu, sekto susirinkimų? Ar pasiliks jie prie mano lovos, ar pažvelgs man į akis, ar pasikalbės su manimi? Ar pamirš kaklaraiščius, kojines, ryšulius su užkandžiais? Ar senė, užuoč raikiusi savo žilus plaukus, paruos man ką nors karšto ir duos atsigerti?

Taip aš galvoju, štai aš prisimenu. Tačiau aš nesu sirgau, netgi nesurikau.

(Eus daugiau)

Mirus

Ignui Sakalauskui

Reiškiame gilią užuojautą liūdėsyje paliktai velionies žmonai, sūnams, giminėms ir artimiesiems.

P. Guatauskas	J. Valaitis
P. Juodžiai	K. F. Kilikevičiai
J. K.	Ch. Morkūnas
P. Leskus	Alf. Maigis
J. S. Kevėžai	J. Indriūnas
Maikio šeima	J. Rožukas
J. E. Račiai	Peter Bepirsty
Paul Požera	P. Koncheus
A. Kavaliauskas	K. Endriukaitis
F. Venskai	V. Kiškis
T. Moskelis	V. Žilis
S. Sasnauskas	P. Mockaitis
M. Galinaitis	J. Žiulys
A. Sultonas	A. Galinaitis
Z. Janauskas	

Toronto, Ont.

Pasikalbėjimai su Robotu

TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos eksponatai

— Kaip jaučiatės?

— Gerai! Iandien man įdėjo naujus akumulatorius. O tai juk mano širdis.

Šį keistą pasikalbėjimą mes išgirdome TSRS Liaudies ūkio pasiekimų parodoje prie įėjimo į elektrifikacijos paviljoną. Kalbėjusiųjų balsai buvo skirtingi: to, kuris klausė, balsas buvo jaunas, skardus; atsakiusio — kiek pakimęs, prislopintas, skambėjo metališka.

Prasiskverbiau pro didžiulę minią ir pamačiau... elektrinį žmogų. Jis buvo pagamintas iš sidabru žvilgan-

čio metalo, tartum šarvuotais viduramžių riteris. Neditelio aukščio. Vietoj akių žibėjo elektrinės lempučių, vietoj burnos — rubininio stiklo ruoželiai, kurie sutviskėdavo robotui pradėjus kalbėti. Iš ausų ir apykaklės stiebėsi aukštyn plonučiai radijo antenos ūseliai. Ant nugaros vietoj menčių buvo kažkokie matavimo prietaisai.

Robotas nestovėjo vietoje. Jis vaikščiojo ant aklai nepastebimų ratukų ten ir atgal, kilnodamas čia viena, čia kitą koją, pasisukinėdavo, rodydavo miniai nugarą, pakeldavo ranką. Maža mergytė, kurią pakėlė iš apačios į aikštelę, drąsiai priėjo prie jo ir įspraudė į ranką gelių puokštę. Delnas tučtuojau susignaužė ir stipriai apkabinė puokštę.

— Dekui! — mandagiai pasakė elektrinis žmogus, ir mergytė, labai patenkinta, grįžo į savo vietą.

Nelaukdamas klausimų, robotas pats pradėjo pasakoti apie save miniai, kuri pritrilo ir atidžiai jo klausėsi.

— Aš — elektrinis žmogus, — sakė jisai. — Mane sukūrė vaikai Čkalovo vardo jaunųjų technikų stotyje. Tuo tarpu aš galiu dar ne daug ką daryti: galiu žengti, pasisukti į bet kurią pusę, paimti daiktus, paspausti rankas, atsakyti į klausimus. Bet mokslininkai ir inžinieriai gali pagaminti elektrinį žmogų, kuris bus visų sričių meistras. Mes, robotai, būsime jūsų ištikimais padėjėjais, stipriais, paklusniais, nepavargstančiais, ga-

J. J. Kaškiaučius, M.D.

lėsime dirbti bet kuriomis sąlygomis, nebijodami nei kaltros, nei šalčio, ir netgi altorios rūgštis.

— Jėgą, sugebėjimą judėti, vikrumą mums suteikia elektros srovė. Elektra atveria stebuklų epochą, aukšto darbo našumo ir gausumo epochą. Todėl aš ir kviečiu jus į elektrifikacijos paviljoną, kad jūs atidžiai susipažintumėte su tarybinės liaudies laimėjimais šioje srityje. Labai prašau, eikite pro šias plačias atidarytas duris.

Robotas pakėlė ranką, lyg ragindamas tuojau atlikti jo prašymą, ir tylėdamas sustingo vietoje.

— Dėdule robote, o jūs žaislas ar žmogus? — primygtinai klausė jį priešakyje stovėjęs berniukėlis.

— Kiek jums metų?

Elektrinis žmogus neatsakė į klausimus, nes jau turėjo grįžti į savo kambarėly, iš kur ką tik buvo išėjęs.

Aš nutariau vis dėlto susilaukti atsakymo į šiuos klausimus ir nuvykau į dispenčerinę. Čia radau, jeigu galima taip pasakyti, roboto "tėvą" — inžinierių M. Karabanovą, Pamaskvio Čkalovo vardo jaunųjų technikų ratelio vadovą ir du jaunuolius — dešimtokus Ženią Jefanovą ir Jurą Maštakovą, kurie sumontavo elektrinį žmogų.

— Kiek metų šiam robotui? Jis gimė dar užpernai, atidarant VI Pasaulinį jaunimo festivalį Maskvoje, — pasakė man M. Karabanovas. — Bet anuomet jis dar nebuvo "žmogus". Tai buvo mašina, kuri per atstumą vykdė kai kuriuos įsakymus,

perduodamus per radiją. O dabar Visasąjunginei parodai mes nutarėme suteikti robotui elektrinio žmogaus išorę. Tačiau pasikeitė ne tik ji. Besivystant elektronikai ir radijo technikai, mūsų robotas pasidarė "protingesnis", judresnis, kalbesnis, jo klausia ir rėgėjimas pagerėjo. Vietoj griozdiškų radijo lempų panaudoti kristalainius puslaidinukai, kurie patikimai užtikrina robote esančių trijų radijo siustuvų ir trijų imtuvų darbą. Šiais siustuvais ir imtuvais jis priima komandą, ir todėl gali kartu žengti, gestakuliuoti, kalbėti, perdavinėti klausimus iš publikos į dispenčerinę ir priiminėti j juos atsakymus.

Kai dėl antrojo klausimo — "ar tai žaislas ar žmogus", tai jį galima atsakyti šitaip: tuo tarpu tai iš trijų rūpų žaislas, labai sudėtingas, labai rafinuotas, stebinant ne tik vaikus, bet ir suaugusius. Kol kas jis vykdo tam tikro elektrinio durininko prie elektrifikacijos paviljono vaidmenį. Bet jis turi didelę ateitį. Pasak inžinieriaus Karabanovo, šis žaislas po kelerių metų gali tapti labai naudinga dalyku. Jis galės pakeisti žmogų kenksmingose gamybos srityse, pavyzdžiui, suautomatintoje chemijos įmonėje, atominėje elektrinėje, galės priėti prie mirtį nešančių reaktoriaus, jeiti į dujų užnuodytą patalpą. Gal būt, tada jis neteks žmogaus išorės ir turės dešimtis rankų manipuliacijoms. Šiaip ar taip, robotas tarnaus žmogui.

Elektrinis žmogus — tik vienas iš "stebuklų", kurių

(Pabaiga ant 12 puslį)

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pae

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0681

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LL 46917

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms, Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Suvažiavimas

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos kuopų atstovų suvažiavimas įvyks 1-ą ir 2-ą dienomis rugpjūčio mėn. 1959 m. pirmos kuopos svetainėje, 160 Claremont St., Toronte.

Visos kuopos šiuom reikalu buvo informuotos anksčiau, bet dar dėl nekurių pildymų einama į spaudą.

Pirma sesija prasidės šeštadienį, 1-ą dieną rugpjūčio mėn. 1959 m., 2-ą valandą po pietų, todėl kurie esate išrinkti ir apsiėmę delegatais, prašomi pribūti laiku, kad galėtume suvažiavimą pradėti nustatytu laiku.

Kuopos, kurios turės delegatus suvažiavime, suprantama, visą medžiagą, kurią yra paruošę pateikti suvažiavimui, pristatys patys delegatai, bet tos kuopos, kurios neturės delegacijos, prašome savo pasiūlymus, sumanymus bei konstitucijai pa-

taisas prisiūsti prieš suvažiavimą kėk anksčiau, kad turėtume progos sutvarkyti prieš patiekiant suvažiavimui.

Pastaba: Kontrolės komisijos finansinis raportas už antrą ketvirtį šių metų, dėl liai stokos laiko, nebus siuntinėjamas kuopoms, bus tik-tai spaudoj skelbiamas. Prašoma pasinaudoti.

C. Narush
C.K. Sekr.

SDKLSP Draugijos Centro Komiteto Kontrolės Raportas

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Centro Pildomojo Komiteto finansinės apyvartos vedamos knygo-se už laikotarpį nuo balandžio 1 d. iki birželio 30 d.,

1959 m., padaryta revizija ir atrasta sekančiai:

Pajamų turėta:
Pašalpos fonde \$922.19
Pomirtinės fonde 219.98
Atsargos fonde 188.73

Išlaidų turėta:
Pašalpos fonde \$1,146.50
Pomirtinės fonde 240.00
Atsargos fonde 10.00
Su birželio 30 d. 1959 m.,
Draugijos fonduose yra sekančiai:

Pašalpos fonde \$4,717.11
Pomirtinės fonde 4,112.51
Atsargos fonde 3,018.96

Viso pinigais \$11,848.58
Taupymo bonais \$13,000.00
Komiteto kaucijos 550.00

Bendrai \$25,398.58
Kontrolės komisija:
G. Paliliūnas
V. Mikšys

SAAR PRISIDEJO PRIE VOKIETIJOS

BONNA. — Saaro kraštas susijungė su Vakarų Vokietija. Francūzų frankų vietą užima vokiečių markė.

Saaras buvo atskirtas nuo Vokietijos po antrojo pasaulinio karo. Jis turi 1,040,000 gyventojų. Turtingas industrija.

Francija norėjo padaryti Saarą autonomine sritimi, bet gyventojai atmetė planą ir Francija buvo priversta leisti Saarui susijungti su Vokietija.

BEAUFORT, S. C. — Teisėjas J. Henry Johnson nusmerkė mintin mariną F. G. Davis, 24 metų amžiaus, už išprievartavimą negrės moters.

Paieškojimas

Paiėskau savo sesers Aleksandros Jurevičienės - Kaminskaitės, d. Juozo, kilusios iš Lietuvos ir dar prieš pirmą pasaulinį karą išvykusios į JAV.

Prašau atsiliepti ar žinancius jos likimą pranešti man, už ką būsiu didžiai dėkinga.

E. Kaminskaitė
Liaudies g. Nr. 7
Radviliškis
Lithuania, USSR

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — HU. 3-1232
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Tuo pat sykiu jis nuteisė mirtin negrą I. Sharpe, 19 metų amžiaus, už išprievartavimą baltos moters.

LONDON. — Britanijos Darbo Partijos lyderiai, Gaitskell ir Bevan, ruošiasi vykti į Maskvą pasikalbėti su premjeru Chruščiovu.

Jie bus Maskvoje rugpjūčio 29 dieną.

PASIKALBEJIMAS SU ROBOTU

(Atkelta nuo 11 pusl.)
Tiek daug TSRS Liaudies ū-

gio pasiekimų parodoje.
L. Povilaitis
Maskva.

Pardavimui

Garažius Shell arti Hamiltono miesto ant 53 kelio. Gyvenamas namas 6 kambarių, maisto krautuvė, pertraukimo trokas Towing su automobilių taisyimo įrankiais ir visais baldais.

Del smulkesnių informacijų kreiptis pas savininkus Len garage, Pranskevičiai, R. R. 1, Ancaster, Ont. Telefonas MI. 8-4834, Hamilton, Ont.

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.
Tel. HO. 6-1623
Savininkai E. J. Zaleckial

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

BEAVER

SHELL SERVICE STATION
Ir Užkandžių Baras

Hway 11, R. R. E. Orilla N., Ont.

Prašome sustoti dėl geso ir užkandžių
Savininkai S. S. Zostautai
Telefonas: FA. 4-6831

Visokių Piene Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktal

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Toronto 8, Ont. Tel. HO. 6-8252

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokių skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinių Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Toronto Tel. LE. 2-5191

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RD. - Toronto - RO. 6-1508

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

Savininkai A. A. Gužauskai